

Sizi Gri, 'En Dune Ba Ts'et Hahónla

1 ¹Ndi khunek 'i Sizi Gri, 'en dune huba ts'et hahónla, 'i 'int'ah.
Yak'usda yutl'aída'ai be 'ulhna bunalh ts'et hahókat 'et huba. 'Aw 'et dawhútenilh, 'et hubugha 'int'ah. Dulizas 'en dude 'ulhna John 'en yughe nílh'a. ²John 'en Yak'usda bughunek yughu yailhtuk 'int'ah. Sizi Gri ndet howu yailhtuk hubugha chah 'et dune budáni, 'ink'ez ts'iayi ho'en, 'et chah ubudáni. ³Ndan ndi dustl'us yuk'uyalhtuk 'ink'ez ndi nus be whét'en, 'i khunek hidánts'o huyoontun t'eh, tube degha nus hoonzoo bughá whutelts'ulh, 'aw 'et nilhdukw suli 'et huwa.

Skwúnlai 'o 'at nankoh dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, dahooja hubulhni

⁴Yun k'ut Asia ts'ih Yak'usda ba skwúnlai 'o 'at nankoh lhelhdun keyah dune 'ilhunahuwúdulh, nuhwheni si John nuhts'un k'l'e'usges hoh njan dudusni: k'us ndan 'int'ah, 'en ant'e, whuz de ha téyalh, 'en ye unzoo, 'i nedzi be whudezghel 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh nududeh, 'i Yak'usda yuk'usda, 'i bubut 'int'ah, 'en chah ye unzoo 'ink'ez nedzi be whudoóghel nuhwhulh 'oot'e. ⁵Sizi Gri 'en chah whuz na'a 'ún whulhni. 'En 'int'ah soo ts'ah'un na'a newhunulhtun unli. 'En 'uja 'udechoo whuzdli yahadla tah dinadija 'int'ah. Ndi yun k'ut hubidayi cho k'une' bul'en. 'En nek'entsi' 'ink'ez duduzkai be nelubeshi tóonayuzguz. ⁶Yak'usda ba'aBá, 'en ba nuwheni hubidayi cho 'ink'ez nawhulnuk nesulhtsi. 'En ts'un ts'odóolhti, 'ink'ez hoolhtus hoh k'une' ne'ool'en. 'Ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni 'et nduhóot'e, 'Et ndoh honeh.

⁷ Whunulh'en! Kw'us tah whuz de ha téyalh.

Ts'iyanah hite'ilh.

Ndan lugloo cho be hikunuhínelht'o, 'en chah.

'Ink'ez ndi yun k'ut lhelhts'un hudedowh, 'en ts'iyawh hubugha khunahudutéso.

'Et ndó ténelh, 'et ndó honeh.

⁸NeMoodihti njan ndutni, "Si 'ust'ah Alpha 'ink'ez Omega usdli. 'Udechoo whe' whudit'en 'ink'ez 'ust'l'e' 'uwuténilh, 'en 'ust'ah. K'us ndan usdli 'ink'ez est'e, 'ink'ez whusatéyah 'ust'ah, 'ink'ez ts'iayi 'i wanus ulhtus, 'en 'ust'ah."

John noo Patmos ts'utni, 'i k'ut tsak'esda hoh Sizi Gri in'en

⁹Si John nuhwhulhutsin 'ust'ah. Dzuh nahdeh teh si chah nohwhulh dzuh nuszut. Njan Yak'usda hubudayi cho unli 'ink'ez Sizi Gri buba howa whúlna 'et whunts'ih neba whulh ínyin, si chah whuz na'a zeh nohwhulh síyin. Yak'usda bughunek be yálhtuk 'ink'ez Sizi Gri t'ehinoozeh huwa chah, 'et huwa ndi noo Patmos ts'utni, 'i k'ut 'ust'ah inle hoh, ¹⁰'et hoh da neMoodihti budzin, 'et Ndoni bulh sulk wheóodande lí'usja. 'Et sk'ah ts'ih dune tube yatelhtuk, be ts'udujih, 'i k'una'a, 'et whuduzíts'ai. ¹¹'Et njan ndutni, "Si Alpha 'ink'ez Omega usdli. 'Udetsoo 'ink'ez dek'elh'az, 'en 'ust'ah. Ndet whunilh'en dustl'us k'ut buk'e'ónges 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nat Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, yun k'ut Asia húdelhts'i, 'en ndi dustl'us buts'un tl'ayónlelh. Ndi hubukeyah boozi 'int'ah: Ephesus, Smyrna, Pergamos, Thyatira, Sardis, Philadelphia, 'ink'ez Laodicea whuz chah."

¹²Ndi khunek sut'ak ts'ih be yátuk, 'i oozálhts'a hoh buts'un nasulhú'a. 'Et whuz nasulhú'a hoh ndi skwúnlai 'o 'at nankoh be whét'en, 'i gold be 'ulya, 'ink'ez 'et nandez'a, 'i télh'en. ¹³'Et njan skwúnlai 'o 'at nankoh be whét'en, 'i nanusa'a, 'i tah, yinkak dune ye' k'una'a 'et siyin. Bunaih buke t'ayughanaih, 'i be usda. Se gold bulh 'ulya, 'i be buts'i tah 'on doh ye sudelhú'oo. ¹⁴Butsi 'ink'ez butsigha bulh sheep bugha k'una'a lhéyul, tsil k'una'a lheyul. Buna kwun k'una'a tezdi lí'int'ah. ¹⁵Buke tse dulk'un tsáhazda'ai nduwhút'en. Bughunek too natéjilh lí'utni. ¹⁶Bula nalhnih ts'ih skwúnlai 'o 'at nankoh sum 'i yoontun. 'Et soh cho 'i buzek haya'a. Lhch'az ts'ih buk'a hoonli. 'Ink'ez bunen sa ulhtus, 'i k'una'a be hóodet'en. ¹⁷Télh'en hoh bubut dasúsaí hukw'un na'a nalhúts'ut. Dula nalhnih ts'ih 'i be sk'étilnik 'ink'ez 'usulhni, "Niljut ílah! 'Udechoo 'ink'ez dek'elh'az, 'en 'ust'ah. ¹⁸Khusna 'ust'ah. Dasít sai inle 'ink'ez sunilh'en, 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni khusna. 'Et ndoh honeh! Hades 'ink'ez yats'adlah 'i be whuda'de'ai nusdle. ¹⁹Ndet whunalh'en 'et hukw'e'ónges. Hoonli 'int'ah, 'i 'ink'ez ndi hukw'elh'az nus dawhútenilh, 'et chah 'ukw'e'ónges. ²⁰Ndi skwúnlai 'o 'at nankoh sum sunailhnih ts'ih sula k'et nalh'en, 'i 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh nanusa'a, 'i gold be 'ulya be whét'en, 'i chah, 'i bugha whe' hoont'ah hooyah, 'et ndez na'a njan ndúhoont'ah: Skwúnlai 'o 'at nankoh sum 'i skwúnlai 'o 'at nat Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, 'en bulizas 'int'ah. 'Ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh be whét'en, 'i yunalh'en, 'i skwúnlai 'o 'at nat Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh 'int'ah."

**Keyah Ephesus dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh
'udechoo hoh Sizi Gri 'ink'ez nohwhulh dune chah
buk'ehtsi' inle, 'et whuladehnik, suba hubudóni**

2

¹"Et keyah Ephesus dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas 'en buts'un k'e'inges:

Ndun skwúnlai 'o 'at nankoh sum nalhnih ts'ih bula k'et 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh be whét'en, 'i tah nuya, 'en njan ndutni:
²Nuhwhe'ut'en k'ah t'eeonuszun, nuhwhe'ut'en ulhtus, 'i chah. Nuhwhuba howa whulna 'et whunts'ih whulh sahyin, 'ink'ez ndunnah ntsi! 'en 'aw hubulh 'óoh't'e ghaít'ah. Ndunnah whel'a na'dudil'i, 'et whunts'ih 'alha 'aw whel'a chahílah, 'en huboozélhts'ai 'ink'ez t'ebunanzin whuts'it 'uhint'ah.

³Soozi bugha soo cho whulh sáhyin 'ink'ez 'aw hoonliyaz cha'duzóohnih hoh tube 'éht'en 'et whunts'ih 'aw nichanahtsil.
⁴'Et whunts'ih njan 'ilhun 'et hoh 'uts'un na'a suba 'aht'ah. 'Udechoo hoh Sizi Gri 'ink'ez nohwhulh dune chah buk'ehetsi' inle, 'et whuladehtnik. ⁵'Et huwa ndet nailhúts'ut 'et whunaoolhunih. Lubeshi whuch'a lht'ananahdaih 'ink'ez 'udechoo nuhe'ut'en, 'i nalhuchoot. 'Aw lht'anachanúhdulh t'eh, khunyaz nuhts'un tésyalh 'ink'ez nyoo nuhbe whét'en, 'i nuhghu natelhucholh. ⁶'Et whunts'ih 'ilhunuh hoonzoo, 'et whah't'i, Nicolas hinedulh bube 'ut'en buts'u dahnik. Si chah tube whuts'u dusnik ho' hoont'ah.

⁷Ndan 'udits'o, Ndoni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, daja hubúlhni, 'en hiyoozólhts'a huba' hoont'ah. Ndunnah 'ut'en ntsi!, 'i yuch'a 'ulhdeh, ndi duchun bugha khutna, 'i bumai hiyoo'ahlh bugha óotes'ahlh. Ndi duchun 'i Yak'usda bukeyah degha nus hoonzoo, 'et whuniz ts'ih nadí'a."

**Keyah Smyrna dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh,
 nuhwhe'ut'en chah, be dzuh nahzut, 'ink'ez hoh télh'en
 chah, ts'iyawh t'eeonuszun, suba hubudóni**

⁸"Et keyah Smyrna dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas 'en buts'un k'e'inges, njan dudóni:

Ndun 'udechoo 'ink'ez dek'elh'az, 'en dazsai inle, 'ink'ez nakhítna, 'en njan ndutni: ⁹Nuhwhe'ut'en, be dzuh nahzut, 'ink'ez hoh télh'en chah, ts'iyawh t'eeonuszun. 'Et whunts'ih 'alha soo deh'a 'aht'ah. Ndunnah nuhch'a detni nduhutni, 'Nuwheni Lizwif 'uts'int'ah,' et whunts'ih Lizwif chahilah. 'En ndun Satan hiyúlhni, 'en hubuluglez 'et be'lhdzun hinli ho' hint'ah, 'et chah t'eeonuszun. ¹⁰Ndet hoh dzuh nutehzut, 'aw 'et nilhdukw nuhghu whutélt'suhl. 'Et whenoolhújut gunih! Soo zélt'sai! 'aw 'et nilhdukw bulunah netsudule 'un whutélih. 'Et hoh nohootélhdzih. 'Et lanezi dzin 'et dzuh nutéhdeh. 'Et yatahdlah whuts'un 'et nuhwhuba 'alha 'uhoont'ah zeh 'uhó't'e. 'Et hukw'elha 'ilhuz khutehna nuhghá whunt'ai, 'o 'un whuch'a 'unúlhde, 'et chah nuhgha whutés'ahlh.

¹¹Ndunnah 'udits'o, Ndoni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, dája hubulhni, 'en huyoozólhts'a. Ndunnah 'ut'en ntsi!, 'i ch'a nilhde, 'et dune whúlh nat dahútetsah, 'i be 'aw hundóodah ghaít'ah."

**Keyah Pergamos dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh,
se'ut'en k'ah bulah buladehtnik, suba hubudóni**

12 "Et keyah Pergamos dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas 'en buts'un k'e'inges. Njan dudini:

Ndun soh cho lhch'az ts'ih khundenyin, 'i ut'i, 'en njan ndutni:
 13 Nuhwhe'ut'en k'ah 'ink'ez nts'e whaht'i t'eeoonuszun. Ndet Satan bukw'usúda cho dézti, 'i su'ai, 'et whaht'i. Soozi, 'i soo cho oohtun. Nts'e Satan whut'i 'ink'ez hoh da ndun Antipas hiyúlhni, 'en soozи bugha nuhtah hizelhghi. 'Et whunts'ih nuhwhuba 'alha 'ust'ah 'aw whuchaooodáhdhai ilah. 14 'Et whunts'ih bulah 'uts'un na'a suba aht'ah. Bulunah nuhtah Balaam bughunek 'i hiyoontun 'et huwa. 'En 'int'ah Balak hodalh'i. 'En 'uja Israel hits'uh hainde 'en whubodalh'i but 'uk'e déltsi bugha t'aih, 'i hiyoo'alh 'ink'ez 'uyoon ts'ekoo 'ink'ez 'uyoon dune chah tinta' hoot'ih hoh huboolhgooh hukwa 'ut'en.
 15 Nuhwheni nuhtah 'et chah Nicolas bughunek oontun hoonli. 'I tube buts'u dusnik ho! 'int'ah. 16 Lubeshi whuch'a lht'ananoohdelh! 'Et nduchahnil t'eh khunyaz nuhts'un tésyalh 'ink'ez soh cho suzah hai'a, 'i be ndunnah Nicolas hiyunedulh, 'en buch'a nidutésyalh.

17 Ndán 'udits'o, Ndóni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, daja ubulhni, hiyoozólhts'a huba' hoont'ah. Ndunnah 'ut'en ntsi 'i yuch'a 'ulhde, 'en ndi 'ut'ah manna hiyúlhni, 'i dune buch'a yuntéh'i, 'i bulah bugha ités'ah. 'Ink'ez tse dulyul, 'i chah bugha yuntés'ah. 'Ink'ez ndi tse buk'ut k'an ndi boozi 'i buk'eitedíguz. 'Aw dune boozi t'ehinusun. Ndán bugha ídelts'ut, 'en zeh t'eyuntézin."

**Keyah Thyatira dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh,
bulunah tube tink'us ne'ut'en, 'en suba hubudóni**

18 "Et Keyah Thyatira dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas 'en buts'un k'e'inges. Njan dudíni:

Yak'usda buYe' buna kwun k'una'a tezdi nduwhút'en 'ink'ez buke tse dulk'un tsáhazda'ai, 'i nduwhút'en, 'en 'utni:

19 Nuhwhe'ut'en t'enuszun, ndi be lhk'ets'udutsi!, 'uyoon be hubula'aht'en, be nuhwhuba 'alha 'uhoont'ah, 'ink'ez hoonli cha'lhoduzahnih. 'I 'ut'en 'udechoo ho! daht'en k'an 'et 'o nus soo 'aht'en. 'I chah ts'iyawh t'enuszun.
 20 'Et whunts'ih hoontsolyaz hoh suba 'uts'un na'a 'aht'ah. Ndun ts'eke Jezebel nus whunílh'en na'dudútni. Hubodulh'eh 'ink'ez se! 'ulhna tink'us húbunilht'uk. 'Uyoon dune 'ink'ez 'uyoon ts'ekoo bulh tinta' hoot'ih. 'Ink'ez ndi 'uk'edéltsi bugha t'aih, 'i hiyoo'alh hukwa' bulh'en. 'En ts'eke 'aw whuch'a chanuzáhyoot. 21 Ndun ts'eke 'uyoon dune bulh tinta' 'ut'ih, 'et 'ust'l'e' ooneh dúsnih, 'et 'aw bulubeshi whuch'a bubeni nachahudunile.
 22 Soo zúlhts'ai, kw'usti k'ut dunteeda bugha ootés'ah. Ndán dune yulh tinta'

'ant'en, 'en chah nduhút'en, 'aw lht'anachahunídulh t'eh, dzuh notedoh hubugha ootés'alh. ²³'Ink'ez ndun ts'eke buzkeh chah hubutesghan. 'Ink'ez Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, ts'iyawh t'ehontézin, si 'ust'ah dune hubeni tah 'ink'ez hubudzi bet chah hoonli hukwu nústa. 'Ink'ez 'ilhunah ahli hoh nuwhe'ut'en k'ah huwa nuhwhuba k'elha whutelhsilh. ²⁴'Et whunts'ih nuhwheni 'ink'ez 'uyoon Thyatira whut'en, ndun ts'eke bughunek chahiyóotun t'eh, 'ink'ez soo Satan be 'ut'en degha nus whutl'ah 'int'ah, 'i whuz na'a nduhutni, 'i chah t'ehinízun t'eh, nuhwhudusni, 'aw 'o 'un howa whúlna nuhgha chaootuzes'al. ²⁵'Et whunts'ih whusatésyalh whuts'un, ndai 'ut'en unzoo 'ulh'en, 'i soo cho ohtun.

²⁶Ndan 'ut'en untsi', 'i yuch'a 'ulhdéh 'ink'ez degha nus whuts'un se' 'ut'en huyoontun t'eh, 'en lhelhdun keyah whut'en humoodih hutéle, 'et hubugha óotes'alh. ²⁷Ndunt'ah 'ut'es tuz be susheep k'una'a butsuh nutéyalh 'ink'ez lheztl'us busa 'i k'una'a yanúbiduteyuz. Whuz na'a 'et bughu tesle. Su'aBá si chah whuz na'a stl'ahó'ai. ²⁸'Ink'ez bundada sum chah bugha yutés'alh ²⁹Ndan 'udits'o, Ndoni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, dája hubulhni, 'en hiyoozólhts'a huba' hoont'ah."

**Keyah Sardis dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh,
Ihanah dune 'uhutni, khahna hoh aht'ah hutni, 'et
whunts'ih yahadla ahli hoh aht'ah, suba hubudóni**

3 ¹"Et keyah Sardis dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas, 'en buts'un k'e'inges. Njan dudini: Ndun Yak'usda skwúnlai 'o 'at nankoh nududeh, 'i 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh sum chah nule, 'en 'utni: Nuhwhe'ut'en k'ah t'eeonúszun. Lhanah dune chah 'uhutni, khahna hutni, 'et whunts'ih yahadla ahli hoh aht'ah. ²Yak'usda ba nuhwhe'ut'en 'aw soo cha'ildzooh, 'et nahóo'ai. 'Et huwa soo cho huwahli! Bulah 'ut'en unzoo 'i nohwhulh 'int'ah, 'aw 'et nilhdukw hoh hoolah tele. 'Et huwa 'ut'en unzoo 'i chah 'o nus ulhtus ulhtsi. ³'Et huwa whunalhúnih nts'e na'a ndi khunek dáhts'o 'ink'ez úlhchoot. Soo cho oohtun 'ink'ez nuhwhulubeshi whuch'a nuhwhubeni nahadunoohlehl! 'Et 'aw whuz na'a zeh huwu cháhlah t'eh, soo 'undunut'ih k'una'a nuhgha hatésyalh, 'ink'ez nts'owhúya 'uhunet'oh nuhts'un tésyalh 'aw t'ewhuntuzéhzin.

⁴Bulunah nyulh 'uhint'ah Sardis whut'en, 'en 'aw dunaih chahudílhtsun. 'En lheyul 'i be hudélhts'i hoh sulh nahútedulh. 'Et huba soo hínzoo 'et huwa. ⁵Ndunnah 'ut'en untsi' 'i ch'a 'ulhdeh, 'en naih lheyul 'i be hudutélt's'ilh. Ndi 'ilhuz ts'ukhuna 'i be dustl'us k'ut, 'aw buboozi 'uk'unatoosges ghait'ah. Se'aBá 'ink'ez bulizas bulh 'en bubut 'en se'ilhdezun hinli budutésnilh. ⁶Ndan 'udits'o, 'en Ndoni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, dája hubulhni, 'en hiyoozólhts'a huba' hoont'ah."

**Keyah Philadelphia dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh
dzuh nusahde soo whulh nudalhúya, suba hubudóni**

⁷“Et keyah Philadelphia dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas, 'en buts'un k'e'inges. Njan dudini: Ndun lubeshi bughu hoolah, ts'ah'un 'int'ah chah, 'ink'ez hubudayi cho David be da'dutut'ah na'a. Ndun dahúduta'aih, 'aw dune dana'doo'alh ghaït'ah. 'Ink'ez dána'dú'aih 'aw dune dahana'doo'alh ghaït'ah. 'En 'utni:

⁸Nuhwhe'ut'en t'enuszun. Whunulh'en ndati 'udun 'udéntan nuhbut nióoni'ai. 'Ink'ez 'aw dune dána'dootan ghaït'ah. Be ulhtus, 'i ntsolyaz áht'i, sughunek chah oohtun, 'ink'ez soozí hubuts'un 'aw whuchaooodáhdai ilah 'et huwa. ⁹Soo zulhts'ai, ndunnah Satan buluglez huwhut'en, 'en Lizwif hinli hutni 'et whunts'ih huwhuts'it ho' hutni, 'aw Lizwif chahfiah. 'Aw nawh cha'hoot'ah, nuhghu buníla 'ink'ez nuhbut teni' hunilhdzun ubutélhsilh. 'Et huwa t'ehonózin nuhk'esi' inle.

¹⁰Nuhwhudáni dzuh nusahde soo whulh nudalhúya. 'Et whuz na'a sk'une' zaht'en. 'Et huwa ndi yun k'ut ndulhcho hoh dune dzuh nutedoh whusaóotels'ulh hubootélhdzih 'et whuba. 'Et whutsuh whuch'a nanohtésdlelh. ¹¹Soo zúlhts'ai, khunyaz 'utesnilh whusatésyalh. Ts'ah'un aht'ah soo cho hoohtun. 'Et hukw'elha aht'en 'aw 'uyoon nuhgho hólhchoot ghaït'ah. ¹²Ndunnah ndi 'ut'en untsi', 'i ch'a 'ulhdeh, ndunt'ah suYak'usda hubuluglez whucho whut'ah nain'a, 'i hubutelhsilh. 'Ink'ez 'aw tenáchahutésdulh. SuYak'usda boozi, 'i buk'ut buk'e'tesgus. 'Ink'ez suYak'usda bukeyah whuti boozi, k'an 'et Jerusalem huwhutni, 'i chah buk'ut buk'e'tesgus. Yak'uz ts'ih suYak'usda buts'un haootelts'ulh. 'Ink'ez k'an 'et 'i soozí, 'i chah buk'e'tesgus. ¹³Ndan 'udits'o, Ndoni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, daja hubulhni, 'en hiyoozólhts'a huba' hoont'ah.”

**Keyah Laodicea dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, bulunah
sughunek 'ants'i nuhwhuba 'int'ah, suba hubudóni**

¹⁴“Et keyah Laodicea dune Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh bulizas, 'en buts'un k'e'inges. Njan dudini:

Ndun ndóh honeh, bunalh 'úwhut'en, but'aniúznitan, ts'ah'un na'a 'int'ah chah, ndai Yak'usda 'uyinla, 'i 'en 'udechoo whé'whudilh'en 'int'ah, 'en 'utni:

¹⁵Nuhwhe'ut'en k'ah ts'iyawh t'eoónúszun. Nts'e na'a Yak'usda ba aht'en, 'aw tube chaník'uz 'ink'ez 'aw tube chah chanízul soo cho náhk'uz k'us nehzul 'et da nuhwhuba hukwa' nooszin wule. ¹⁶'Aw chaník'uz chah aht'ah 'ink'ez 'aw chanízul chah 'aht'ah. 'Ants'i nahzulyaz li'aht'ah. 'Et huwa suzek hoh n'un nuhwhutélhdzoh.

¹⁷Lhe'dahni, 'Soode'a 'uts'int'ah 'o nus chah soo de'a 'uts'uja. 'Aw

'uyoo hoonliyaz ka cha'uznizun,' dahni. 'Et ndahínt'ah dalhútsi' ts'iyantsuk nuhwhuba nek'e' hoot'ah aht'ah. Telhú'en aht'ah. Chaoozeh'en aht'ah, 'ink'ez ust'et aht'ah. ¹⁸Ndai gold kwun be 'o nus 'uldzoo suli, 'i si sts'un óohket nuhwhudusni. 'Et sih soo deh'a 'ooht'e. Naih lheyul, 'i chah sts'un óohket. 'Et sih 'et dune wahle, 'ink'ez 'ust'et ahli 'et 'aw hukwa yáchazoothle. Na yoo, 'i na k'et dulhúye, 'et sih soo hóh'en. ¹⁹Ndunnah hubuk'esi', 'en ts'iyawh khunek ulhtus 'i be hubulh yálhtuk 'ink'ez ts'ah'un na'a nenábusdlih. 'Et huwa nuhdzi ulhtus cho ulh'i 'ink'ez nuhwhulubeshi nuhwheni whuch'a náhandunoohlelh.

²⁰Soo zulhts'ai, ndati síyin 'ink'ez ndati whudúlhghalh. Ndán sudits'o 'ink'ez suba dahúduteztan, bughu datésyalh, bulh na'tést'ulh 'ink'ez didut chah sulh na'hutét'ah. ²¹Ndán ndi 'ut'en ntsi' 'i ch'a 'ulhdeh, sukw'usda cho k'ut suzih tedalh hubugha ootés'ah. Si chah whuz na'a chah whuch'a nulhde 'ink'ez se'aBÁ bukw'usúda cho dézti, 'i k'ut buzih natl'adisda. ²²Ndán 'udits'o, Ndóni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, dája hubulhni, 'en hiyoozólhts'a huba' hoont'ah."

John nduk yak'uz ndati 'udun 'udentan 'et whutélh'en

4 ¹'Et hukw'elh'az whunulh'en 'ink'ez nduk yak'uz ndati 'udun 'udentan et whutélh'en. 'Et ndun 'udechoo yatelhduk duzíts'ai, be ts'ujih be yálhtuk li'utni. "Ndez suts'un dugha inyih, 'ink'ez k'an 'et hukw'elh'az daóotenilh whényuntélhtun," sulhni. ²'Et 'aho Ndóni bulh sulh wheóodande lí'usja. 'Ink'ez yak'uz kw'uts'uzda cho dézti, 'i 'et su'ai 'i k'ut 'ilhunuh yuk'usda, 'et whutélh'en. ³'Ink'ez ndun hukw'usda tse dunézti, 'i jasper hiyulhni, 'ink'ez carnelian tse chah, 'et whuz na'a ndoonent'en. 'Ink'ez ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'i ditnik nayúgus, 'i bunayuzt'uk, tse, emerald hiyulhni, 'i ndoonent'en. ⁴Ndi kw'uts'uzda cho dézti bunat nat lanezi 'o 'at dit kw'uts'uzda cho dézti, 'i bunaidelhúya. 'Ink'ez ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'i nat lanezi 'o 'at dinah 'utsuh whudéhhdzulh hik'udelhts'i. Naih lheyul, 'i be dune hinli. Gold nanézbaz 'i butsi k'eyuzdla. ⁵Ditnik oolhges, ditnik chah, 'ink'ez lhai yatuk 'i chah ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'i buts'un haídukat. 'Ink'ez ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'i bubut skwúnlai 'o 'at nankoh be whét'en, 'i dezkl'un. 'I ndi skwúnlai 'o 'at nankoh Yak'usda bunududeh, 'i 'int'ah. ⁶'Et ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'i bubut 'et bun k'ut whuchó dezghel k'et too 'i khe li'int'ah, 'et whuz'ai li'hoont'ah. Lhum dant'ah bukiyúnt'en, 'et nduwhút'en. Ndi kw'uts'uzda cho dézti buk'ut chah 'ink'ez bunat chah dink'i hoonliyaz usjiz, 'i 'una zeh unli, bubut ts'ih chah 'ink'ez but'a ts'ih chah 'una bughu nezdla. ⁷'Udechoo usjiz, 'i khunaiti, lion, ndúwhut'en. Bulh nankoh usjiz, 'i musdusyaz ndúwhut'en. Bulh tak'i usjiz, 'i dune k'una'a bunen hoonli. Bulh dink'i usjiz, 'i sbalyan 'út'oh li'int'ah. ⁸'I nyoh dinah usjiz, 'i lhuk'i hoh lhk'utak'i ye nut'o, 'i bughu yuzdla. 'Ink'ez ndulhcho hoh 'una zeh unli buyuh ts'ih chah. 'Aw 'ulh'ek 'ink'ez dzenis ibulh nachahulhúyiz hoh njan nduhúttni,

"Lubeshi bughu hoolah,
lubeshi bughu hoolah,
lubeshi bughu hoolah,
Yak'usda neMoodihti,
'en ts'iyai tsuk bughanus ulhtus 'int'ah.
Ndun 'ant'e, 'ink'ez 'int'ah,
'ink'ez whusatéyalh," hutni.

⁹Ndun 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni khuna, 'en kw'uts'uzda cho dézti 'i k'usda, 'en ndunnah hoonliyaz usjiz, soo cho ne'hiduni, hidélhti, 'ink'ez 'ahooliyiz nenachail'en hiyúlhni, ¹⁰'et ndunnah nat lanezi 'o 'at dinah dune dune netsuh whedelhdzulh, ndun kw'uts'uzda cho dézti, 'i k'ut usda, 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni khuna, 'en hibut nacháhuneldel, hits'u téni' hunilhdzun ho' hut'en. 'Ink'ez butsi nanezbaz 'i hibut nihíninla, 'ink'ez 'uhutni,

¹¹ "O neMoodihti nts'u ha baínduz, dénti, 'ink'ez ilhtus chah 'int'ah.
'I ts'iyawh 'et ndan ts'idóni huba soo 'ulzoo, ts'iyaintsuk inla 'et huwa.
Nyun inla 'et huwa 'int'ah, 'et whuz na'a hukwa' ninzun."

Dustl'us buk'une'úsduguz, Yak'usda be busheepyaz, 'i yílhchoot

5 ¹Njan 'et whunulh'en, ndun kw'uts'uzda cho dézti yuk'usda, 'en nalnih ts'ih dula be dustl'us lhch'az ts'ih buk'une'usdúguz, 'i 'ink'ez dustl'us lhegha ndunenduz. 'Ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh 'et bune'delhúdze. ²'Et 'ilhunuh lizas soo ulhtus, 'en télh'en. 'Ink'ez tube cho njan ndutni, "Ndan soo 'uldzoo, 'en ndi dustl'us yadáha' dutelhch'ulh 'ink'ez lhk'etuwlélel?" ³Nduk yak'uz, k'us yun k'ut, k'us yun t'ah chah, 'aw 'ilhunuh soo cha'ildzooh hoolah ndi dustl'us yadáha' dutelhch'ulh k'us yuntelh'ilh huba. ⁴'Ink'ez 'aw 'ilhunuh soo cha'ildzooh ndi dustl'us yadáha' dutelhch'ulh, 'ink'ez yuk'uyatelhtuk k'us yuntelh'ilh. 'Aw nahiyóolhtelh għait'ah, 'et huwa tube nasdutso. ⁵'Et 'ilhunuh dune netsuh whedelhdzulh, 'en 'usúlhni, "Intso ilah! Nilh'en Judah bulh hudédowh hubukhunai cho, lion hiyúlhni, ndun hubudayi cho David ts'ih haínzut, 'en 'uja ts'iyaintsuk whuch'a' nilhde. 'En zeh soo 'úldzoo ndi dustl'us yadáha' dutelhch'ulh, 'ink'ez ndi skwúnlai 'o 'at nankoh be lhúnedelhze, 'i yadáha' dutelhch'ulh. ⁶'Et ndet whutélh'en tube suba hooncha. Ndi kw'uts'uzda cho dézti 'ink'ez ndi dinah hoonliyaz 'usjiz, 'ink'ez dune netsuh whedelhdzulh hubutah chah, 'et sheepyaz 'ilhuk'i, 'i hizelhghi, 'i nduwhút'en 'et siyin. Bude skwúnlai 'o 'at nankoh 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nankoh 'una chah unli. 'I buna 'i 'int'ah Yak'usda be'ílhgzun unli skwúnlai 'o 'at nankoh nududeh. 'I ndi yun k'ut nduhóolcho whél'a. ⁷'Et ndun sheepyaz ndun kw'uts'uzda cho dézti, 'i k'usda, 'en nalnih ts'ih dustl'us yoontun, 'i yula k'ehíya'ai.

Yak'usda busheepyaz 'aw 'en zeh soo 'uldzoo

⁸'Et ndi dustl'us yílhchoot ibulh, ndi dinah hoonliyaz 'usjiz, 'ink'ez nat lanezi 'o 'at dinah dune netsuh whudelhdzulh chah, ndun sheeypyaz hibut nacháhuneldel. 'Ilhunuh hinli ts'iyawh nela be, be ts'ujun nuhúle, 'ink'ez tsets'ai gold unli, 'i ndi dezkl'un sooltsun, 'i bet whudézbun. 'I ndi 'i 'int'ah dune Yak'usda bube'ildzun, 'en hiye tenadudli 'int'ah. ⁹K'an 'et shun 'i hiyé whenijun hoh njan nduhutni,

"Ndi dustl'us tálhcholh 'ink'ez buda' dutálhch'ulh 'et huba soo' níldzoo.

Dune nyazelhghi 'ink'ez nyuzkai be Yak'usda ba nenaonket.

'Ink'ez lhelhts'un hudedowh,

'ink'ez lhelhts'un na'a yahulhtuk,

'ink'ez 'uyoon dune, 'ink'ez lhelhdun keyah whut'en 'en chah.

¹⁰'Ink'ez neYak'usda ba hubudayi cho 'ink'ez nawhulnuk nesilhsí.

'Ink'ez ndi yun k'ut k'úne' ts'otel'ilh ka uzdutélts'ilh."

¹¹'Et njan whutélh'en 'ink'ez whudáts'o ndi kw'uts'uzda cho dézti, 'ink'ez hoonli usjiz, 'i chah, 'utsuh whudélhdzulh, 'en chah, 'en bunat lhanah lizas, 'en whuz hulai k'et 'aw whe hubuts'oodolhto ghait'ah, ¹²'en tube cho njan duhútni,

"Ndun sheeypyaz hizelhghi, 'en ye ulhtus, hiye soode'a 'int'ah, be whútnih,

'ink'ez nut'uk chah, be ts'udézti,

'ink'ez be whét'en,

'ink'ez ba ts'odélhti,

'en 'int'ah ndi ts'iyawh huba soo 'úldzoo hoh whuz na'a uzdóolhti."

¹³'Ink'ez ndai usjiz nduk yak'uz 'int'ah, 'i ndi yun k'ut chah, 'ink'ez ndi yun but'ah ts'ih chah, 'ink'ez k'us ndai ya too k'ut hoonli, 'en ts'iyawh njan nduhútni hoh ubudusts'o,

"En ba ts'odélhti, be ts'udézti, be whét'en,

'ink'ez ts'iyaintsuk buk'une' whut'en, 'i chah,

ndun kw'uts'uzda cho dézti k'usda chah, 'ink'ez sheeypyaz

hizelhghi chah,

'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni be'ilhdzun wule."

¹⁴'Et ndi dinah usjiz, 'i 'utni, "Et ndoh honeh!" 'Ink'ez nat lanezi 'o 'at dinah 'utsuh whudélhdzulh, hibut nacháhuneldel 'ink'ez ndun 'ilhuz wheni khuna hits'u teni' nalhdzin.

'Udeechoo dustl'us lhudildze

6 ¹'Et ndi dustl'us be lhídildze lhuk'i 'i ndun sheeypyaz 'i yuts'u hayálhch'ul 'et whutélh'en 'ink'ez dinah usjiz hubutah 'ilhuk'i 'i duzíts'ai. 'Ants'i ditnik k'una'a 'utni 'ink'ez "Anih 'ink'ez whunilh'en!" ni. ²'Et whunalh'en 'ink'ez yeztli lheyul, 'i telh'en. Ndun yuk'usda k'aza nudútun. 'Ink'ez ndai netsi k'ustan nanezbaz, 'i butl'ayéts'ut. 'Et whuz na'a ts'iyanaah ch'a telhdoh 'ink'ez whuch'a' butélhdoh ka, 'et whuz whinya.

Bulh nankoh dustl'us lhudildze

³'Et bulh nankoh dustl'us lhudildze, 'i yuda' dutelhch'ul. 'Ink'ez bulh nanah usjiz, 'i 'utni 'et 'oozálhts'a, "Anih 'ink'ez whunilh'en!" ni. ⁴'Ink'ez 'uyoo yeztli, tube dul'k'un, whuz whellhah. Ndun yuk'usda, 'en be ts'ah'un na'a lhts'un 'uts'int'ah, ndi yun k'ut whut'en bughu hootélhchulh, 'et yutl'aho'ai dune lhuhoodughan ka. 'Ink'ez soh cho 'i butl'ayánkez.

Bulh tat dustl'us lhudildze

⁵Ndet bulh tat dustl'us be lhídildze yuda' dutelhch'ul. Ndi bulh tanah usjiz 'et 'oozálhts'a 'ink'ez 'utni, "Anih, whunilh'en!" Whuz yuta'en 'ink'ez yeztli dulhk'us, 'i yutélh'en. Ndun yuk'usda, 'en bé ne'uldas, 'i bula k'ét yuzdla. ⁶'Ink'ez ndi dinah usjiz hubutah ts'ih 'uw hutni, "Lhes haníyeh busa 'ilhuz dez bun, 'i lhuk'i sooneya denarius hiyúlhni, 'i k'elha yutez'ai. 'Ink'ez tak'i busa ndultsuk tl'o mai, barley hiyúlhni, 'i lhuk'i sooneya denarius hiyúlhni, 'i k'elha yutez'ai. 'Ink'ez khe be 'ut'es 'ink'ez mai too chah, ndi ts'iyaintsuk khun teh tinta' oolh'en gunih."

Bulh dink'i dustl'us lhudildze

⁷'Et bulh dink'i dustl'us lhídildze, 'i yuda' dutelhch'ul hoh bulh dinah usjiz 'et ndutni, "Anih 'ink'ez whunilh'en!" ⁸Whunulh'en 'ink'ez yeztli bodande nduwhút'en. 'Ink'ez yuk'usda boozi, 'i be yáts'adlah hiyúlhni. 'Et niz t'eh yahadla delhts'i, Hades huwhútni, 'et buwhunelts'ulh. Ndi yun k'ut whut'en hoontsolyaz, nedo k'ah, ($\frac{1}{4}$) huwhutni, 'et 'uw hulcho hubuhuteghan, 'et bughá whults'ut. Soh cho be, 'ink'ez dai chah, dada nudúzut, 'i chah, 'ink'ez chuntah khunai, ndi be dune yahutádlah.

Bulh skwúnbai dustl'us lhudildze

⁹Ndet bulh skwúnbai dustl'us be lhídildze yuda' dutelhch'ul hoh ndunnah Yak'usda bughunek bugha 'ink'ez highunek highi yalhtuk, dune hubanghan buzul, 'en Yak'usda bukw'uzdai t'ah hubutélh'en. ¹⁰'Et tube cho njan nduhútni, "Nek'une' 'ul'en nyun lubeshi nghu hoolah, 'ink'ez ts'ah'un 'int'ah chah inli. Ndi yun k'ut ndunnah neanghan dawhuldzuu neuzkai bugha huba nahutanyeh 'ink'ez neba k'uténtnilh?" ¹¹'Ink'ez 'ilhunuh hinli hoh lheyul, 'i nahuyits'uz hubutl'a hínanla. 'Ink'ez hubuhútni, hubulh 'ulhna 'en 'ink'ez hubulh utsinkah 'en chah ts'iyawh 'en buk'una'a zeh hubuhuteghan, 'et lhaoodutenilh whuts'un, naoolhúyis.

Bulh lhk'utak'i dustl'us lhudildze

¹²'Et sheepyaz 'et bulh lhk'utak'i dustl'us be lhidildze yuda' dutelhch'ul hoh khunyaz tube yun nughésnai, 'ink'ez sa chah dulhk'us suli, naih dulhk'us nduwhút'en. 'Ink'ez 'ulh'ek ooza chah, 'uskai nduwhút'en suli. ¹³'Ink'ez sum

'i chah yun k'ut nainkat. Ndi duchun figs mai ntet'ai whutsuh 'ants'i nilhts'i ulhtus, 'i be yun nanukuk, 'et whuz na'a sum, yun k'ut nainkat.¹⁴ 'Ink'ez nts'e na'a dustl'us lhenahinudus, 'et whuz na'a yat'a lhenáwhunéduduz 'et whuz na'a hoolah whuzdli. Dzulh chah 'ink'ez noo teh, ts'iyawh whuzdla 'udun neooninkat.¹⁵ Ndi yun hubudayi cho dune ncha, dune soode'a 'int'ah, nehughan bumoodih, dune ulhtus, 'ulhna ts'iyawh, 'ink'ez 'ulhna bula nadetnik, 'en chah, 'en ts'iyawh tse 'an 'ink'ez dzulh tah tse t'ah, hoh huntelhu'i.¹⁶ 'Ink'ez 'uhutni, "Tse 'ink'ez dzulh tubulh nek'eoonóot'alh. 'Et t'eh ndun kw'uts'uzda cho dézti k'usda, 'en bunen 'ink'ez ndun sheepyaz ye húnilch'e, 'i ch'a neíntoolh'i.¹⁷ Alha ye nelh hunilch'e, 'i 'aw 'et whudzin whusawhélt'sut. 'Aw 'ilhunuh whunts'i whulh wuyin ghat'ah."

Israel ts'un hainde 144,000, 'en hubunintak hube hoodet'en téleh

7 ¹ 'Et hukw'elh'az dinah lizas ndi yun k'ut dit nódelhúya hoh ubutélh'en. Ndi nilhts'i dink'i ndi yun k'ut 'ink'ez yatoo k'ut, 'ink'ez duchun chah, ndi buk'ut noolhts'i ka, 'et whuch'a k'ah hiyoontun. ² 'Et 'uyoon lizas ndaz de yedoh út'oh hoh télh'en. Yak'usda khuna, 'en ye hóodalh'eh, 'i ye'ah. 'Et ndunnah dinah lizas, 'en yun chah 'ink'ez yatoo bulh tinta 'otélh'ilh ka bughá whults'ut. Soo 'ultus hoh ³'en 'ubulhni, "Ndunnah neYak'usda be 'ulhna hinli, 'en 'et Yak'usda ye hóodalh'en, 'i be hubunintak hube hóodet'en hubuts'u telhtsilh, 'et whutsuh ndi yun, ya too, 'ink'ez duchun chah tinta oolh'en gunih!" ubúlhni. ⁴ 'Et danéltsuk hubunintak hubube hóodet'en suli whudáts'o. Israel hits'ah haínde hubuzkeh, Ihelhts'un hudedowh, 'en ts'iyawh 144,000 hinli. 'En ts'iyawh hubunintak hube hoodet'en hubuhulhtsi.

⁵ Judah hudedowh ts'ih haínde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

Reuben hudedowh ts'ih haínde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

Gad hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

⁶ Asher hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi. Naphtali hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

Manasseh hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

⁷ Simeon hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

Levi hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi. Issachar hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

⁸ Zebulun hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.

Joseph hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en hubuhulhtsi.
 Benjamin hudedowh ts'ih hainde, 'en 12,000 hube hoodat'en
 hubuhulhtsi.

Ndunnah lheyul, 'i be húdelhts'i

⁹'Et hukw'elh'az whunilh'en 'ink'ez lhanah dune, hulai k'et 'aw
 hubuts'ooodolhto ghait'ah, 'en hubunulh'en. Lhelhdun keyah whut'en,
 lhelhts'un hudedowh chah. Yinkak dune chah. Ts'iyawh lhelhts'un na'a
 yahúlhtuk 'uhint'ah. 'En ts'iyawh kw'uts'uzda cho dézti, 'i 'ink'ez ndun
 sheepyaz hibut nudelhúya. Ts'iyawh lheyul, 'i nahiyits'uz, 'i be dune hinli
 'ink'ez 'ul tl'otel nduwhút'en, 'i hídelelh. ¹⁰'Et 'en tube cho 'uhutni
 "NeYak'usda kw'uts'uzda cho dézti k'usda 'ink'ez ndun sheepyaz chah,
 be uzdujih, 'en buts'u hawhélts'ut!"

¹¹'Utsuh whudélhdzulh, 'ink'ez dinah usjiz, lizas chah, 'en ts'iyawh ndi
 kw'uts'uzda cho dézti, 'i hinat nudelhúya, hibut nacháhuneldel 'ink'ez
 Yak'usda hits'u teni' nalhdzin. ¹²'Ink'ez 'uhutni,

"Ndoh honeh! Uzdóolhti.

'Et huwa ye dézti,

be ts'uwhunih,

be ts'ílhtus 'ink'ez nut'uk,

be chanailya ts'utni,

be uzdézti chah,

ndi ts'iyawh neYak'usda be'ilhdzun wule 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni.

'Et ndoh honeh!"

¹³'Aw 'et 'ilhunuh 'utsuh whudélhdzulh, 'en 'usúlhni, "Ndunnah
 lheyul, 'i be hudemhts'i, ndunnah ndan ho' hint'ah? 'Ink'ez nts'ez de
 hahándel?" ¹⁴'Et 'udúsmi, "SMoodih nyun t'eeonínzun." 'Et 'usúlhni, "Hoh
 t'eh soo degha nus dune dzuh nuhutedoh, 'en 'uhuja hoh da whuz na'a
 dzuh nuhuzde. 'Ink'ez ndun sheepyaz buzkai be dunaih toonáhiyuzguz
 'ink'ez lheyul suli. ¹⁵'Et huwa Yak'usda bukw'usúda cho dézti, 'i hinat
 nudelhúya. 'Ink'ez dzin 'ink'ez 'ulh'ek ibulh hiluglez whucho hiba
 ne'ut'en. 'Ink'ez ndun ndi kw'uts'uzda cho dézti yuk'ut usda, 'en hubutah
 'int'ah 'ink'ez bughu tele. ¹⁶'Aw 'o 'un buyuh nucha'telhúts'ul 'ink'ez 'aw
 'o 'un ta'óde għait'ah. 'Aw sa zul niz chah 'uhot'e għait'ah, 'ink'ez 'aw
 tube cho huba whunoozul għait'ah. ¹⁷'Et huwa 'ubinla, ndun sheepyaz
 kw'usúda cho dézti, 'i hubutah 'int'ah, 'en bugħu tele hoh butsuh teyalh
 'ink'ez ndi too 'ilhuz wheni buk'u ts'ukħuna, 'i ts'un úbutelħiħ. 'Ink'ez
 Yak'usda bunatsul too ts'iyawh buna k'et whúna'idutelħdoh."

8 ¹'Aw 'et ndunah sheepyaz ndi bħul skwunlai 'o 'at nankoh dustl'us
 be lhidildze yuda' dutelħch'ul hoh lhulčo (½) hukw'e' hunint'o, 'et
 nduħħoldzah bat'en, 'et yak'uz nt'eedoñil. ²Skwunlai 'o 'at nanah lizas
 Yak'usda but nudelhúya hubutelħ'h'en. 'Ink'ez skwunlai 'o 'at nankoh be

ts'újih, 'i hubutl'a yánkat. ³'Et 'uyoon lizas kwun tsit be nut'a, gold be 'ulya, 'i na'a, whusainya 'ink'ez Yak'usda bukw'uzdai but siyin. Bet yudutélhk'un sooltsun, 'i lhai hitl'aindzai. 'I dune Yak'usda bube'ildzun, 'en hubutenadudli, 'i bulh Yak'usda bukw'uzdai gold be 'ulya, 'i k'ut néyooleh ka. Ndi Yak'usda bukw'uzdai 'i kw'uts'uzda cho dézti bubut yuzkai. ⁴Ndi kwun tsit be nut'o sooltsun bulut 'ink'ez dune Yak'usda bube'ildzun, 'en hubutenadudli 'i bulh, ndun lizas bula k'et ts'ih Yak'usda ts'un whédukat. ⁵'Et ndun lizas kwun tsit be nut'o yílhchoot 'ink'ez Yak'usda bukw'uzdai k'ut kwun 'i be yudélh bun. Yun k'éylhkát hoh khunek lhai, 'i be taoodetnik, ditnik dutni, ditnik oolhges, 'ink'ez yun chah noghésnai. ⁶'Et ndunnah skwunlai 'o 'at nanah lizas, skwunlai 'o 'at nankoh be ts'ujih nuleh, hiye tejih wheni lhaháduja.

'Udeechoo be ts'ujih, 'i yé' déjà

⁷'Et 'udeechoo lizas be ts'ujih, 'i yé' déjà, 'ink'ez ooloo tsan 'ink'ez kwun 'i 'uskai bulh 'int'ah, 'i yun k'e híylhkát. 'Et ndi yun k'ut whuduchun (½) 'i dánk'un. 'Ink'ez yun whut'an neyelh ts'iyawh chah dánk'un.

Be ts'ujih, 'i bulh nankoh, 'i yé' déjà

⁸'Et lizas bulh nánah be ts'ujih, 'i be 'udéja. Dzulh cho ndulh cho kwun be dezkl'un, 'i yatoo k'ut tahíyalh'uz. 'Et yatoo (½) 'i 'uskai zeh suli. ⁹Yatoo k'ut khunai (½) 'i yahadla. 'Ink'ez ts'i cho nukat (½) 'i chah hoolah suli.

Bulh tak'i be ts'ujih, 'i yé' déjà

¹⁰'Et bulh tánah lizas be ts'ujih, 'i be 'udéja. 'Ink'ez sum cho yaz ts'ih halts'ut. Be nekwunul'ta k'una'a dezkl'un 'ink'ez 'ukoh (½) 'et 'uhwultsuk hukw'elts'ut. 'Ink'ez too yun ts'ih hánusuli k'ut chah. ¹¹Ndi sum, 'i wormwood, 'i boozi. Ndi boozi ts'ulki', 'i hiyúlhni. 'Ink'ez too (½) 'i wormwood, 'i suli. 'Ink'ez dune lhanah ndi too hik'leyáidla, ts'iyawh ts'ulki' suli 'et huwa.

Bulh dink'i be ts'ujih, 'i yé' déjà

¹²'Et lizas bulh dinah be ts'ujih, 'i be 'udéja hoh dzenis ooza, 'ulh'ek ooza, 'ink'ez sum chah ts'iyawh whenghaz (½) ndi ts'iyaintsuk but'agheznai. 'I ts'iyawh dulhgus suli. 'Et huwa dzenis whenghaz (½), 'ulh'ek chah (½) tsahólgus suli. ¹³'Et yaz ts'ih 'ilhunuh lizas yedoh hut'oh, 'et nalh'en, 'ink'ez soo 'ultus hoh njan ndutni, "Nuhwheni ndi yun k'ut delhúts'i, degha nus hoontsi' nuhts'u whékulh, degha nus hoontsi' nuhts'u whékulh, degha nus hoontsi' nuhts'u whékulh, ndi tanah lizas be ts'ujih, 'i be 'aw 'et hiye téjih 'et huwa!"

Bulh skwunlai be ts'ujih, 'i yé' déjà

9 ¹'Et bulh skwunlat lizas be ts'ujih, 'i be 'udéja, 'ink'ez sum ndus de yun k'élts'ut, 'et whunalh'en. 'En ndi tsak'et whucho whutl'ah hoolah

'i be whuda'de'ai, 'en butl'ayélts'ut. ²'Ink'ez njan tsak'et whucho whutl'ah hoolah whudá' dutéz'ai. 'Et 'ants'i koo tube whunzel cho k'una'a lhut nyus de hanéldo. 'I be dzenis ooza chah 'ink'ez yat'ah 'i bulh ndulhcho hoh tsahólgus suli. ³'Et ndi tulk'us cho lhut tuz haíndel 'ink'ez yun k'eíndel. Ndi tulk'us cho nts'e na'a hukwa' ninzun ne'tet'en, 'et bughá whults'ut. Ndi poison unli, 'i scorpion hiyulhní, nts'e na'a hukwa' ninzun tune'ut'en 'i k'una'a. ⁴Ndi tulk'us cho 'i khunek hitl'adánla yun k'ut t'l'o hanúyeh, k'us hanúyeh, duchun teh, ndi tinta' yóolh'en gunih hiyúlhni. Ndunnah dune Yak'usda ye 'ehóodalh'i hubunintak hubuk'uholah, 'en zeh hubundólhdah hubudáni. ⁵'Ink'ez hubuteghan hubugha chahoots'ulh. 'Ants'i skwunlai sanun 'et dzuh nuboolhdzut. Ndi scorpion hiyulhní ubooget whuz na'a hukw'e húdunteda. ⁶Hoh dzin whusawhélts'ut t'eh, 'et dune hoh yahutadlah hukwa huntetalh 'et whunts'ih 'aw nahohó'ahh ghait'ah. Yahutadlah tube hukwa' huntezilh 'et whunts'ih 'aw yahódlah ghait'ah. ⁷Ndi tulk'us cho yeztli dune lhutedughan ts'ih telh'az nduhóotet'en. Butsi nainezbaz gold nduwhút'en, 'i butsi nanezbaz. 'Ink'ez bunen 'i chah dune nen nduwhút'en. ⁸Butsigha, 'i chah ts'ekoo tsigha nduwhút'en. Bughoo, 'i chah khunaiti, lion hiyulhní, bughoo 'et nduwhút'en. ⁹'Et 'utes dzoot ni'delya hiye délhts'i. 'Ink'ez but'a 'i chah 'ants'i yeztli lhai 'elhbus dune nehughan ts'ih telhughaz 'et ndutni. ¹⁰'Ink'ez buche 'i scorpion buche nduwhút'en. 'Ink'ez buche be neooget 'ink'ez buk'e whúnduda. 'Et dune skwunlai sanun whuts'un dune hubundoolhda, 'et hubughá whults'ut. ¹¹'Ink'ez tsak'et whucho whutl'ah hoolah whulizas 'en ba hubudayi cho unli. 'En Hebrew buk'una'a Abaddon hiyulhní, 'ink'ez Greek buk'una'a Apollyon be húyoozi. ¹²'Aw 'et 'udechoo degha nus hoontsi' hoh whélts'ut. Soo zélhts'ai, nawh degha nus 'o nus hoontsi' whuz de whélts'ulh.

Bulh lhk'utak'i be ts'ujih, 'i yé' déjà

¹³'Aw 'et bulh lhk'utat lizas be ts'ujih, 'i be 'udeja. 'Ink'ez ndi Yak'usda bukw'uzdai gold be 'ulya, Yak'usda bubut yuz'ai, 'i Yak'usda bukw'uzdai dink'i bude yinli, 'i butuz 'uwhutni. ¹⁴Bulh lhk'utat lizas be ts'ujih nutun, 'en 'uts'utni, "Ndunnah dinah lizas lhughel 'ukoh whucho, Euphratis huwhútjni, 'en bula nadontnih." ¹⁵'Et ndunnah dinah lizas nts'oh huwa 'uhunet'oh, ndet dzin, ndet sanun, 'ink'ez ndet naooduzuk wheni, 'et wheni lhahúdint'ah ndi yun k'ut dune (½) 'en huboohooghan ka bula hudétnik. ¹⁶Ndunnah nehughan yeztli k'ahúdelhts'i, 200,000,000 hinli hutni, 'et 'uhuneltsuk huboozálhts'a. ¹⁷Njan ho'en, 'et yeztli chah í'en. 'Et ndunnah hik'udelhts'i, t'es dzoot nihúdelya kwun lí'int'ah dul'uz 'i be húdelhts'i. 'Ink'ez yeztli butsi 'ants'i khunaiti, lion, butsi dónet'en. 'Ink'ez buzek ts'ih kwun, lhut, 'ink'ez sulphur ndi buzáhaidukat. ¹⁸Ndi tak'i hiye dzuh nutédeh, 'i be ndi yun k'ut dune (½), 'en yahadla. Ndi kwun 'ink'ez lhut, 'ink'ez sulphur 'i yeztli buzáhaidankat, 'i hik'eyaídla. ¹⁹'Et

yé ulhtus buzek chah, 'ink'ez buche chah, whuz de haidukat 'et huwa. Buche tl'ughus lf'int'ah 'ink'ez 'utsi bulanduni'ai. 'I be dune hundélhdaih. ²⁰Ndunnah ndi yun k'ut dune, ndi hiye dzuh nutedeh ye k'eyáchahadlal, 'en nduhút'en 'et 'aw hubulubeshi whuch'a hubeni náchahudunílel. 'En 'awhuz ntsi' nududeh, 'i hits'u teni' nilhdzun 'et huwa. 'Ink'ez 'uk'edéltsi, gold, silver, dulk'un t'eh, tse, 'ink'ez duchun be 'ulya, ndi 'uk'edéltsi chawhes'en 'int'ah, cha'dústs'uk 'int'ah, 'ink'ez nuchásyah chah 'int'ah, ndi hits'un teni' nilhdzun, 'et 'ustl'e' cha'hinil. ²¹Dune hughan, 'ink'ez hudeyun, k'us dune 'ink'ez ts'ekoo bulh tinta' húti'h, k'us 'uhundunut'i'h, 'et ts'iyawh nuhwhulubeshi whuch'a nuhwhubeni nachahadunílel.

'Uyoon lizas ncha dustl'usyaz 'i tuyúlhchoos

10 ¹'Et doo chah 'uyoon lizas ncha ndus de yak'uz ts'ih hainya yutélh'en. Kw'us tah 'int'ah 'ink'ez ditnik na'nanguz, 'i butsi k'ut nanesdúguz. Bunen sa nduwhút'en 'ink'ez buke kwun nduwhút'en. ²'Ink'ez dustl'usyaz 'i tuyúlhchoos. Nalnih ts'ih duke be yatoo k'edit'ez, 'ink'ez 'intl'as ts'ih duke be yun k'edit'ez. ³'Ink'ez ndun lizas ncha soo khunaiti lion dulghoo, whuz na'a 'udeja. Soo hahuyih ibulh skwunlai 'o 'at nankoh ditnik 'udéja. ⁴Skwunlai 'o 'at nankoh ditnik 'udeja hoh, 'aw 'et 'uk'e'tesgus. 'Et ndus de yak'uz ts'ih sulh yáztelhtuk. 'Et 'usúlhni, "Skwunlai 'o 'at nankoh ditnik daja déja, nyunch'oh zeh t'eoónózin, 'aw 'uk'e'ónges gunih!" ⁵'Ink'ez ndun lizas ncha yatoo 'ink'ez yun k'ut siyin, 'en yak'uz ts'ih didilnik nalh'en. ⁶'Et yak'uz 'ink'ez ndai 'et hoonli, yun 'ink'ez ndai buk'ut hoonli, yatoo 'ink'ez ndai hubutah hoonli, ndun 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni khuna, 'en ts'iyawh 'uhoonla, 'en boozí be lizas ncha njan ndutni 'aw 'et neóodinzut! 'Aw 'o 'un hubaoolh'i ghaít'ah. ⁷'Et whunts'ih ndun bulh skwunlai 'o 'at nannah lizas 'aw 'et ndet dzin be ts'ujih, 'i be 'udutenilh hoh Yak'usda ho' hoont'ah wheyuh lhaóodutetnilh. 'Et whuz na'a Yak'usda hube 'ulhna nus whunílh'en, 'en 'et hubugha ubudáni inle.

Ndi dustl'usyaz 'i John ya'al

⁸'Et whutsuh da yak'uz ts'ih sulh yailhtuk whudáts'o, doo chah sulh yatalhtuk 'ink'ez 'utni, "Ndun lizas yatoo 'ink'ez yun k'ut siyin buts'un yínyalh 'ink'ez dustl'us tuyúlhchoos, 'i ólhchoot." ⁹'Ink'ez lizas bughu níya 'ink'ez 'udusni, "De' dustl'us sutl'ailhchoos." 'Et 'usulhni, "Nah! Ilhchoot 'ink'ez í'alh! Mbut ba ts'ulki' tele, 'et whunts'ih nzek 'et honey k'una'a mba telki." ¹⁰Lizas dustl'us bula k'e hayálhchooz 'ink'ez í'al. Sást'ai hoh honey k'una'a suba lhuki. 'Et whéhlno hoh subut bet ts'uhulki' suli. ¹¹'Ink'ez 'usulhni, "Lhanah dune, lhawh hudedowh, lhelh ts'un na'a yahúlhtuk, 'ink'ez hubudayi cho chah, doo chah 'en hubugha nus whunóolh'en hubudóoni huba' hoont'ah."

Nanah bunalh 'uhooja

11 ¹'Et doo chah tl'oghažilh be 'íñ de'ooldzih duchun li'int'ah, 'i stl'aidantan 'ink'ez lizas 'et siyin 'ink'ez 'utni, "Didinyih 'ink'ez Yak'usda hubuluglez whucho, Yak'usda bukw'uzdai chah ndi bunduná'olhdzih. 'Ink'ez nyooz luglez whucho Yak'usda ts'ih teni' nilhdzun, 'en chah huboodolhto. ²'Et whunts'ih luglez whucho whuzih tse whunalhtun ba n'az ts'ih, 'et whute 'aw whunducha'olhdzih. 'Et 'udun yun k'ut whut'en bughá whunt'ai ho' hoont'ah. 'Ink'ez ndi yun k'ut Yak'usda bukeyah whuti, 'et dit lanezi 'o 'at nankoh sanun (42) 'et 'ants'i buba' hoonli hukw'u na'a hoh ndulhcho nahutedulh ho' hoont'ah. ³'Et ndunnah nanah suba bunalh 'uhooja, doso dulhk'us, 'i be húzke, 'en 1,260 dzin 'et nus hontelh'ilh, 'et butl'a óotes'alh. ⁴Ndunnah nanah, 'en nankoh duchun, Olive hiyúlhni, 'ink'ez nankoh be whét'en, 'i neMoodihti, ndi yun k'ut whuYak'usda, 'en bubut nanídez'a, 'i hinli ho' hint'ah." ⁵Ndunnah bunalh 'uhooja ubundóldah hukwa 'ut'en, kwun buzek haidutenolh 'ink'ez hubuch'a detni hoolah hubuhotelhtsilh. 'Ink'ez ndan hubundóldah hukwa' ninzun, 'en ndez na'a hizóolhgħelh huba' hoont'ah. ⁶Ndunnah nanah, 'en nduk yaz chan ch'a whudána'hudute'alh huba' hoont'ah. 'Aw nus whuhunoohl'en whutah 'et 'aw nachaootelhtil 'et huwa. 'Ink'ez ndi too 'i chah 'uskai hitelhtsilh. Ndi yun k'ut hukwa' huninzun totsuk hiye dzuh nutedeh, 'i nudútezut, 'et nduhóot'en 'et hubutl'a whélt'sut.

Ndunnah nanah bunalh 'úhooja, 'en 'ubuhuzelhghi

⁷'Aw 'et ndunnah nanah bunalh 'úhooja dune hubulh yáhalhtuk, 'ustl'e' 'uhudéja hoh, khunaiti ntsi', 'i tsak'et whucho whutl'ah hoolah halget, 'i hubulh hutedughan, hubuch'a' telhdoh, 'ink'ez hubutuzelhghelh. ⁸'Ink'ez hubuyust'e, keyah whuti, 'et ti yun nibanílhti. Njan keyah whuti 'et 'uts'uwhutni, keyah Sodom 'ink'ez yun k'ut Egypt ndúwhult'ah. 'Et neMoodihti lhdulalhagus k'ehiyilhti inle. ⁹'Et bulunah dune, lhelhts'un hudedowh, lhelhts'un na'a yahúltuk, 'ink'ez lhelhdun keyah whut'en chah, ndi buyust'e tat dzin 'o 'at lhuhoolcho dzin hubuhunteh'ilh. 'Ink'ez 'aw dune whuyihítelhtelh butl'a huhoo'alh għait'ah. ¹⁰Ndi yun k'ut whut'en huhootéti 'ink'ez hóntelhnik. 'Ink'ez lhts'e' hutéldulh. Ndunnah nanah nus whunílh'en dazsai, 'en dzuh nunéhulhde hutni 'et huwa.

Ndunnah bunalh 'uhooja dune hubanghan dinahudidel

¹¹Tat 'o 'at lhuhoolcho dzin inle hoh Yak'usda buyiz be ts'ukhuna biye délt'sut 'ink'ez dinahudit'az. Ndunnah hubunalh'en tube hunelhújoot. ¹²Ndus de yak'uz ts'ih tube cho 'uwhudeja, "Ndez áh'us!" ni. 'Ink'ez buch'a detni bunalh kw'us k'ut yak'uz ts'ih wheħá'az. ¹³'Et whulhugha 'uhunet'oh hoh tube yun nughésnai. 'Ink'ez keyah whuti (1/10) 'et nawħúnet'ai. 'Et yun nughésnai hoh 7,000 dune hedúghan. 'Et 'ongħun

tube whéhunelhújoot 'ink'ez yak'uz whuYak'usda, 'en hidálhti. ¹⁴'Et whúlh nat degha nus hoontsi' whewhélt'sut. Soo zelhts'ai whulh tat 'o nus degha nus hoontsi' 'a hoh whuz de whélt'sulh.

Bulh skwunlai 'o 'at nankoh be ts'ujih, 'i yé' déjà

¹⁵'Aw 'et whúlh skwunlai 'o 'at nanah lizas be ts'újih, 'i be 'udéja. 'Et yak'uz ts'ih lhanah tube njan duhutni,

"Ndi yun k'ut hubudayi cho bukeyah neMoodihti 'ink'ez buChrist,
bube'ílhdzun whuzdli.

'Ink'ez 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni hubudayi cho tele."

¹⁶'Et nat lanezi 'o 'at dinah 'utsuh whudélhdzulh Yak'usda but dukw'usuda cho dézti k'uhudelhts'i, 'en Yak'usda but nachahuneldel 'ink'ez hubuts'un teni' hunalhdzin. ¹⁷'Ink'ez 'uhutni,

"O Yak'usda neMoodihti degha nus ulhtus inli.

Ndan inli, 'ink'ez ndan ant'e,

'ink'ez ndan whuz de téyalh inli.

Ndai be ílhtus, 'i cho ílhchoot 'ink'ez hubudayi cho inle 'et huwa.

Chanailya nts'útni.

¹⁸'Uduñ yun k'ut whut'en huhunílch'e 'ink'ez nyoo be húnilch'e, 'i 'aw 'et whusawhélt'sut.

Yahadla huba na'dutédeh whusawhélt'sut.

Nye 'ulhna nus whunílh'en 'ink'ez dune nye'ildzun,

ndunnah nyoozi ye nuljut,

ntsol 'ink'ez ncha, 'en chah,

'en ts'iyawh huba' k'elha whutele.

'Ink'ez ndunnah ndi yun k'ut dune nilh'en,

'en chah tinta' 'ant'en hubutelhtsilh."

¹⁹'Ink'ez Yak'usda hubuluglez whucho yak'uz whuz'ai whudáha' dankez. Ndi chunkhelh dézti, 'i bet khunek neba lhaídinla, ndi nankoh tse k'ut 'uk'uné'uzguz, 'i bé dezsla, 'i nyo hubuluglez whucho nul'en. 'Ink'ez ditnik oolges, tube tawhúdetnik, ditnik dutni cha' whutni. Yun nughútnah, 'ink'ez 'oondloo tsan nincha, 'i chah nanánkat.

12 ¹'Aw 'et nduk yat'ah ts'ih huwa ít'en, 'et hoh wheóodiltsai, ts'eke bunaih sa ts'un hainduz nduwhút'en, 'i be dune unli. Buket'ah 'et 'ulh'ek ooza 'us'ai. 'Ink'ez lanezi 'o 'at nankoh sum 'i butsi náyuzt'uk. ²'Ink'ez ski bulh 'int'ah. Ka' dutni 'aw 'et ski whutéleh. ³'Ink'ez doo chah zeh 'uts'un na'a nduk yat'ah ts'ih huwa ít'en, 'et hoh wheóodiltsai. Whunulh'en tl'ughus cho khunai k'una'a nólget dulk'un, skwunlai 'o 'at nankoh butsi 'ink'ez lanezi chah bude únli. 'Ink'ez skwunlai 'o 'at nankoh butsi, 'i 'ilhuk'i hoh hubudayi cho butsi nayuzt'uk nduwhút'en, 'i butsi nayuzt'uk. ⁴Duche be nduk yat'ah sum (½) ndi ndus de hayáhdel 'ink'ez yun k'éyihdel. Ndun ts'eke 'aw 'et buyaz whutéleh, 'en yubut siyin, soo ski whuzdli ibulh yutelhnoh 'et hukwa. ⁵'Ink'ez ts'eke duneyaz sulhtsi.

'En ndi yun k'ut lhelhts'un hudedowh, ts'iyawh 'ut'es tuz be k'une' butel'en. 'Ink'ez buyaz 'en Yak'usda 'ink'ez bukw'usúda cho dézti, 'i whuz whehíyalhti. ⁶'Ink'ez ts'eke chuntah dune chahóot'ih ts'ih whetsílhyá. 'Et Yak'usda yuba lhaóodilhdzun, 'et usda. 'Et 1,260 dzin 'et 'uwhuldzah, 'et ya'al, 'i be bughu tedleh.

Satan yak'uz tinahinino

⁷'Ink'ez nduk yat'ah whelhónidughan. Michael 'ink'ez dulizas teh tl'ughus cho khunai k'una'a nulget ch'a nihúndendel. 'Ink'ez ndi tl'ughus cho khunai k'una'a nulget, 'i dulizas teh huba nch'a nihúnindel. ⁸'Aw ndunnah tl'ughus khunai k'una'a núlget 'ink'ez bulizas teh, 'aw whuch'a cha'híldoh. 'Ink'ez yat'ah húdelhts'i whuch'a hubuhunézyoot. ⁹'Et ndi tl'ughus cho khunai k'una'a núlget ncha, 'en téhinino. Ndi 'uda whutl'ughus, netsudule 'ink'ez Satan hiyulhní. Ndi yun k'ut ndulhcho hoh dune nana'ah, 'en 'int'ah. Bulizas tubulh ndi yun k'ébuhuninyoot. ¹⁰'Et nduk yak'uz ts'ih tube cho njan nduhudéja,

"Aw 'et be uzdujih, 'i 'ink'ez be ts'ilhtus, Yak'usda hubudayi cho unli chah,

'et buChrist, 'en moodih tele whusawhlts'ut.

Netsudule ndun nelhutsinkah hubuk'eho'ah,

'en ndi yun k'léhininyoot 'et huwa.

Netsudule 'en 'ut'en Yak'usda but seyin hoh dzin 'ink'ez 'ulh'ek ibulh nelhutsinkah hubuk'éhoo'ah.

¹¹ Nduñ sheepyaz buzkai be,

ndi khunek Yak'usda ghu yalhtuk chah,

'i ndi ts'iyawh hoh netsudule ch'a' hunilhde,

'ink'ez 'aw hukw'elha yahutadlah whechahuniljut.

¹² 'Et huwa yak'uz whut'i 'ink'ez Yak'usda bubun whucho t'ah húdelhts'i, nuhwheni ts'iyawh whunélhnik!

'Et ndunnah ndi yun k'ut húdelhts'i, ya too k'ut chah nuhwheni ts'iyawh degha nus hoontsi' nuhgha whutelts'ulh.

Netsudule ndus de nuhghu ninya tube hunilch'e.

T'eeoninzun huba nilhdukw suli 'et huwa."

Ts'eke dzuh niyulhdzut

¹³'Et nyoo tl'ughus cho khunai k'una'a nulget ndus de hahínanyoot t'ewhunanzin hoh, 'et ndun ts'eke duneyaz buyaz suli, 'en tube dzuh niyulhdzut. ¹⁴'Et whunts'ih ndun ts'eke sbalyan cho but'a nankoh butl'ayánkat. 'I be keyah dune chahóot'i ts'ih 'et tedalh whuz toot'ah ka. 'Et tat naooduzuk 'o 'at lhuhoolcho 'et ya'alh, 'i be bughudli hoh tl'ughus khunai k'una'a nulget, 'i ch'a 'et inda. ¹⁵'Ink'ez tl'ughus khunai k'una'a ts'eke ts'un too lhai buzá hayangoo. 'I be sih ndun ts'eke too bulh tóolat ninzun ka. ¹⁶'Et whunts'ih ndoh yun ts'eke yula 'uja. Nyo yun lhch'az 'uja 'ink'ez ndi tl'ughus

cho khunai k'una'a nulget too buzá hayangoo, whuz 'ajul. ¹⁷'Ink'ez ndi tl'ughus cho khunai k'una'a nulget tube ts'eke bulh húnilch'e, 'ink'ez ndun ts'eke buts'un hainzut hubulh úteghan ka buts'ú whelget. Yak'usda ubudani hik'une' 'ut'en 'ink'ez Sizi Gri ghu yalhtuk, 'i chah hiyoontun, 'en 'uhint'ah.

Khunaiti ntsi', 'i tooz haduki

13

¹'Et yatoo k'ut taba síyin hoh khunaiti ntsi', 'i tooz haduki hoh télh'en.

Skwunlai 'o 'at nankoh butsi únli 'ink'ez lanezi bude únli. 'Ink'ez ndi bude lanezi hubidayi cho butsi nayuzt'uk nduwhút'en, 'i buk'e yuzdla. 'Ink'ez lhuk'i hoh butsi khunek Yak'usda ch'a yalhtuk, 'i buk'une' úsduguz. ²Ndi khunaiti ntsi' t'elh'en, 'i chuntah boos cho, leopard hiyúlhni, 'i nduwhút'en. Buke 'i chah sus ke nduwhút'en. 'Ink'ez buzek khunai cho lion hiyulhní, 'et nduwhút'en. 'Ink'ez ndi tl'ughus cho khunai k'una'a nulget 'i úllhtus chah, kw'uts'uzda cho dézti, 'ink'ez ts'iyaintsuk k'une' oot'en ka, 'et ts'iyawh yutl'ahónla. ³Butsi lhuk'i, 'i tube nukai suli. 'I bugha dazsai suba lí'int'ah. 'Et buka whuzdli nawhéje. 'Et ndi yun k'ut ndulhcho hoh huwa hoho'en 'ink'ez ndi khunaiti ntsi', 'i hiyuntezdel. ⁴Ndun tl'ughus cho khunai k'una'a nulget, khunaíti ntsi' k'une' oot'en ka yugha óoni'ai, 'en hits'un teni' nalhdzin. 'Ink'ez ndi khunaiti ntsi', 'i chah hits'un teni' nalhdzin 'ink'ez 'uhutni, "Ndi khunaiti ntsi' 'aw yundult'ah hoolah. 'Aw hiyooghan ghait'ah." ⁵Ndi khunaiti ntsi' tooz haduki, 'i hooncha howu yalhtuk 'ink'ez Yak'usda ch'a yalhtuk, 'et wheni buzek bughá whults'ut. Dit lanezi 'o 'at nankoh sanun (42) 'et ndúwhuldzah hoh k'une' oot'en ka bughá whults'ut. ⁶Yak'usda ch'a yawhénilhtuk. Bun cho whuch'a yawhénilhtuk, 'ink'ez ndunnah yak'uz húdelhts'i, 'en chah, 'et ts'iyawh hubuch'a yawhénilhtuk. ⁷Dune Yak'usda bube'ildzun 'en hubulh lhatedígħan 'ink'ez buch'a telhdoh, 'et bughá whults'ut. Lhelhts'un hudedowh, lhelhts'un na'a yahulhtuk, 'ink'ez lhelhdun keyah whut'en, 'en k'úne' butel'en ka bughá whunt'ai. ⁸'Ink'ez ndi yun k'ut húdelhts'i, 'en ts'iyawh ndi khunaiti ntsi' hits'un teni' huntelhdzilh. Ndun sheepyaz 'udechoo ndi yun 'uhóolya whuts'un 'uda lháoodint'ah hituzelhghelh, 'en ndi 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni ts'ukhuna be dustl'us k'ut huboozi hubuk'echá'iduguz, 'en 'uhint'ah. ⁹Ndan budzo hooni 'en 'uhoozólhts'a huba' hoont'ah.

¹⁰ Ndan 'uyoon 'ulhna hubulhtsi,

dich'oh chah whuz na'a zeh 'ulhna tele.

Ndan soh cho be dune ghan t'eh,

dich'oh chah soh cho be datetsah ho' hont'ah. 'Et huwa dune

Yak'usda bube'ildzun, njan hiye 'alha 'uhoont'ah 'ink'ez 'i be whulh huzyin, 'et 'uhwúlhni.

'Uyoo khunaiti ntsi', 'i yun ts'ih hálget

¹¹'Et doo chah 'uyoo khunaiti ntsi' 'et yun k'ut nyus de úlgwulh hoh telh'en. Sheepyaz k'una'a nankoh 'ude hoonli 'ink'ez tl'ughus cho khunai

k'un'a núlget, 'en k'un'a yalhtuk. ¹²Ndun 'udechoo khunaiti ntsi', 'i ye k'une' 'ut'en whuz na'a ts'iyawh yubut 'et ndut'en. 'Ink'ez ndi yun 'ink'ez yuk'ut whut'i chah ndi khunaiti ntsi' dazsai inle 'ink'ez naje, 'i hits'u teni' noolhdzun hubulhtsi. ¹³'Ink'ez ndi bulh nanah khunaiti ntsi' hooncha whehóodet'en tune'út'en. Dune nalh ndus de kwun yun k'éylhkuk 'et chah ndut'en. ¹⁴Ndi bulh nanah khunaiti ntsi', 'i 'udechoo khunaiti ntsi' nalh lhat teh huwa 'et'en tune'út'en bughá whunt'ai, 'et hoh ndi yun k'ut whut'en nabuna'ah. Ndun khunaiti ntsi' soh cho be nukai suli inle 'ink'ez khana ndi yun k'ut whut'en, 'i buk'edéltsi 'uhooleh hubúlhni. ¹⁵'Ink'ez ndi 'uk'edéltsi usjiz yutelhtsilh, 'et bughá whults'ut. 'Et t'eh ndi khunaiti ntsi' buk'eyíltsi yalhtuk chah yulhtsi. 'Ink'ez ndunnah ndi 'uk'edéltsi 'aw hits'un teni' noolhdzin ghaít'ah, 'en ts'iyawh hubuhooghan, ni.

¹⁶Ntsol 'ink'ez ncha, soo hude'a 'uhint'ah 'ink'ez tehul'en, 'ulhna 'ink'ez 'ulhna whuch'a bula nahudetnik chah, 'en ts'iyawh nalhnih ts'ih bula k'us bunintak hube hóodet'en hubulhtsi. ¹⁷Ndunnah hube hóodet'en, k'us khunaiti ntsi' boozi, ndi be 'oodulto boozi be 'i bunintak k'us bula nalhnih ts'ih 'aw hubuk'echa'iduguz t'eh, 'aw 'uhoket 'ink'ez whé'hoket ghaít'ah. ¹⁸Ndi 'i be ts'úwhunih, ndan beni hooni, 'en ndi khunaiti ntsi' boozi yoodolhto huba' hoont'ah. Dune boozi 'int'ah. Ndi 'i lhk'utak'i lhk'utak'i lhk'utak'i ndi yúlhni (666).

**144,000 ne'aBÁ boozí bunintak buk'une'úsduguz,
'en Yak'usda busheepyaz hizih nudelhúya**

14 ¹Njan 'et ho'en, dzulh Zion hiyulhni, 'i buk'ut ndun sheeypyaz 'et siyin télh'en. 144,000 ne'aBÁ boozí bunintak buk'une'úsduguz, 'en hizih nudelhúya. ²'Ink'ez ndus de 'uwhúttni. Too najilh li'whutni. 'Ink'ez ditnik, tube dutni k'un'a li'utni. 'Ink'ez nela be, be ts'íjun be 'ujun, 'i chah oozálhts'a. ³'Et kw'uts'uzda cho dézti, nyoo dinah usjiz, 'ink'ez 'utsuh whudélhdzulh chah, 'en bubut soo k'an dit shun be hújun. Ndi shun yoodool'eh hoolah. Ndunnah 144,000 ndi yun k'ut nabuhonket, 'en zeh ndi shun hiyodutel'eh. ⁴Ndunnah, 'en ts'ekoo bulh tinta' ut'ih chahílah, but'acha'ughésnai 'uhint'ah 'et huwa. 'En 'uhint'ah ndun sheeypyaz nuya teh totsuk nuhínudelh. Dune tah 'uhooket 'uhint'ah. Yak'usda 'ink'ez busheepyaz, Sizi hiyúlhni, 'en huba 'udechoo bube'ildzun hinli. ⁵'Ink'ez buzek 'aw whuts'it hoolah. 'Alha Yak'usda bukw'usda cho dézti yuk'usda 'en but 'aw hoh tink'us 'uhint'ah bughu hoolah.

Tanah lizas, 'en 'uhudéja

⁶'Et doo chah 'uyoon lizas nduk yaz nut'o hoh whunull'h'en. Ndi yun k'ut whut'en, lhelhdun keyah whut'en, lhelhts'un hudedowh, lhelhts'un na'a yahúlhuk, 'ink'ez soo ts'iyahanah, 'en ndi khunek unzoo 'ilhuz 'int'ah, 'i bugha buduténilh, 'et huba ndun lizas ndi khunek 'et yudelh'ai. ⁷Tube cho njan ndutni,

“Yak'usda be nulhújut 'ink'ez délhti. Dune ba nahuteyeh 'aw 'et hoh wheghah 'uhunet'oh 'et huwa. Yaz 'ink'ez yun k'ut, yatoo 'ink'ez yun ts'ih hainli chah, ts'iyawh 'uhoonla, 'et huwa buts'un teni' nulhdzun.”⁸ 'Ink'ez 'uyoon lizas yunet'oh 'ink'ez 'en chah njan ndutni, “Keyah whuti Babylon 'aw 'et hoolah whuzdli, hoolah whuzdli! Nyoh keyah whuti soo nint'uk hoh 'uyoon dune bulh tinta' 'ut'ih, mai too k'una'a lhelhdun keyah whut'en hube yulhnai.”⁹ 'Et bulh tanah lizas 'et hubunet'oh. Dultul hoh njan ndutni, “Ndi khunaiti ntsi' 'ink'ez buk'edeltsi chah, ndunnah yuts'un teni' nilhdzun, 'ink'ez bunintak k'us bula k'ut bube hóodet'en t'eh,¹⁰ 'et t'eh dich'oh Yak'usda ye húnilch'oh mai too k'una'a ulhtus, 'i hitetnilh. Ndi lubot mai too k'una'a ulhtus dez bun, 'i whuz na'a ndi Yak'usda ye húnilch'e, 'i be dézbun. 'Et ndunnah khunaiti ntsi' hits'un teni' nilhdzun, 'en Yak'usda bulizas 'ink'ez busheepyaz bunalh kwun 'ink'ez sulphur hiyúlhni dezkl'un, 'et 'i be dzuh natedeh.¹¹ Ndi hiye dzuh nudeh whulut, 'ilhuz wheni nduk whedíjoot. Ndunnah ndi khunaiti ntsi' 'ink'ez buk'edeltsi hits'un teni' nilhdzun 'ink'ez bunintak k'us bula k'ut bube hóodet'en, ndunnah 'et nduhut'en, 'en dzenis 'ink'ez 'ulh'ek 'i bulh nachahutelhúyiz.”¹² 'Et whunts'ih ndunnah dune Yak'usda bube'ildzun, 'aw 'en hubuk'una'a cha'hít'ah. Yak'usda bughunek netl'aíd'a'i howa whulna whunts'i whulh huzyin hoh Sizi Gri huba 'alha' yint'ah, 'en 'uhint'ah.¹³ 'Et nduk yak'uz ts'ih 'usuhútni, “Ndi 'uk'e'ínges, k'an 'et whuts'un ndunnah neMoodihti t'einínzun hoh yahadla t'eh, 'en degha nus hoonzoo hubulh 'úhooja.” Ndoni, “A,” ni. “Ut'en 'uhalh'en, 'et huwa nahutelyis. 'Ink'ez dahét'en hube 'ut'en unzoo 'aw tinta hiyóolelh ghat'ah.”

Ndi yun k'ut ha' nukat 'aw 'et whusahónzut

¹⁴ Njan 'et ho'en, kw'us lheyul, 'i télh'en. 'Ilhunuh dune ye nduwhút'en, 'en ndi kw'us yuk'usda. Butsi k'eyuztan, 'i gold 'int'ah, 'ink'ez tl'o be udút'as khundenyin, 'i niyútun.¹⁵ 'Et 'uyoon lizas luglez whucho tenínya 'ink'ez soo 'ultus hoh kw'us k'usda njan ndíyulhní, “Nyoo be udút'as, 'i be 'int'as. 'Aw 'et 'utant'us whusawhélts'ut. Ndi yun k'ut ha' nukat 'aw 'et whusahónzut 'et huwa.”¹⁶ 'Et huwa kw'us k'usda ndi be whudut'as yun k'ut ye whútet'us. 'Et ndi yun ndulhcho hoh 'ada hont'az.

Yak'usda ye húnilch'oh, 'i

¹⁷ 'Et yak'uz whuluglez whucho, 'et 'uyoon lizas tenínya. 'En chah be udút'as khundenyin 'i nutun.¹⁸ 'Et doo chah 'uyoon lizas 'en Yak'usda bukw'uzdai ts'ih haínya. 'En kwun k'une' 'ul'en unli. Ndun be whudut'as khundenyin nútun, 'en soo 'ultus hoh njan ndí yulhní, “Ndi be 'udút'as khundenyin, 'i be 'int'as 'ink'ez ndi yun k'ut mai nezt'ai buduchun bulh nailhdzooh, 'aw 'et nezt'ai 'et huwa.”¹⁹ 'Aw 'et ndun lizas dube whudut'as, 'i be ndi yun k'ut hont'az 'ink'ez mai nezt'ai buduchun bulh nayalhdzook. 'Ink'ez njan tse cho buk'ut hawhedúkai, 'et ndi mai 'ayalhkáat, 'ink'ez ke 'et ndi mai yuk'unuya hoh butoo buts'un hayútsus 'et hukwa. 'Et whuz na'a ndi Yak'usda ye húnilch'oh 'int'ah.²⁰ 'Et keyah whuti whan'az, 'et njan mai

too 'ul'en whuz'ai, 'et mai hik'unúdelh 'ink'ez 'uskai buts'un hayíjul. Yeztli buzek yuzdla 'et 'uskai tadékhulg suli. 'I 200 miles bat'en, 'et 'uwhulyez.

Skwúnlai 'o 'at nankoh lhests'ai, 'i Yak'usda ye húnilch'oh 'i be dezぶん

15

¹'Et doo chah yat'ah 'udun whe hóodet'en whutelh'en. Hooncha 'ink'ez huwa 'ét'en. Skwúnlai 'o 'at nanah lizas, 'en ndi skwúnlai 'o 'at nankoh degha nus hiye dzuh nuzut, 'i be whunujut, 'i nihíyule. 'I be yak'usda ye húnilch'oh lhaóodutenilh. ²'Et doo chah, bun k'ut whucho dezghel khe li'int'ah, kwun hubutah hoonli, 'i nduwhút'en telh'en. Ndunnah ndi khunaiti ntsi' buk'edéltsi, 'ink'ez be hóodet'en, 'ink'ez ndi be 'oodulto boozu yuch'a' nilhde, ndi bun k'ut whucho dezghel k'ut nahudelhiya. Nela be ts'ujun, 'i Yak'usda be'ilhdzun, 'i nahúyule. ³Moses, 'en Yak'usda be 'ulhna, 'ink'ez ndun sheepyaz bulh buyun 'i be hújun. Ndi shun njan ndutni,

"NeMoodihti Yak'usda 'o nus ulhtus inli.

Nye 'ut'en uncha 'ink'ez bugha 'ét'en.

Ndi yun k'ut whut'en huba hubudayi cho inli.

Nye 'ut'en k'ah ts'ah'un 'ink'ez 'alha 'uhoont'ah.

⁴O neMoodihti ndan nyechantelhújut 'ink'ez nyoozi ts'udutélhti?

'Alha 'i be nyunch'oh zeh lubeshi bughu hoolah inli.

'Alha 'udun keyah whut'en ts'iyawh whusahatédluh 'ink'ez mbut nts'un teni' huntelhdzin.

Ts'ah'un be né'int'en, 'i 'aw 'et hootsai 'et huwa."

⁵'Et hukw'elh'az whunulh'en 'aw 'et yak'uz ts'ih Yak'usda hubuluglez whucho whut'ah, Yak'usda bughunek chunkhelh be dezvla, 'i buk'ut bun k'ut whucho whuz'ai, 'et da' dutézkez. ⁶'Ink'ez ndunnah skwúnlai 'o 'at nanah lizas skwúnlai 'o 'at nankoh dune ye dzuh nudeh, 'i hiyeleh hoh luglez whucho tihúnindel. Naih dézti chaditsun 'ink'ez be hóodet'en be húdelh's'i. 'Ink'ez buts'i tah 'on doh, se gold unli, 'i be tsuhudelhú'oo. ⁷'Et ndunnah dinah khunai usjiz, hubutah 'i lhuk'i skwúnlai 'o 'at nankoh lhests'ai, gold unli, 'i Yak'usda 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni khuna, ye húnilch'oh, 'i be dezぶん, 'i lizas skwúnlai 'o 'at nanah hubutainínla. ⁸'Ink'ez Yak'usda buts'un hayánduz 'ink'ez yé ulhtus bulut 'i be luglez whucho whudezbun. Skwúnlai 'o 'at nankoh dune ye dzuh nudeh skwúnlai 'o 'at nanah lizas nihíyule, lhaóodutenilh whutsuh luglez whucho dune daóoya ghat'ah.

16

¹'Et oozálhts'a nyez de luglez whucho ts'ih 'uwhutni, tube 'uwhutni 'ink'ez skwúnlai 'o 'at nanah lizas hubulh yatelhtuk 'et njan ndutni, "Ahdulh 'ink'ez ndi lhests'ai, 'i Yak'usda ye húnilch'oh, 'i be dezぶん ndi yun buk'ut nadulhkuk!"

'Udeechoo lhests'ai, 'i

²'Et huwa 'udeechoo lizas ndi lhests'ai, 'i yun k'ut naidélhkat. Ndunnah dune ndi khunaiti ntsi' bé hoodet'en, 'i yit'i, 'ink'ez buk'edéltsi ts'un teni'

nilhdzun, 'en ndai yun k'ut naidélhká, 'i be ntsí' 'ink'ez buba' whuninzun be ndunnah dune bukak wheoonílhjut.

Bulh nankoh lhests'ai, 'i

³'Et bulh nanah lizas, 'en dulhests'ai yatoo k'ut naidélhká. 'Ink'ez ndi yatoo dune dazsai buzkai nduwhút'en suli. 'Ink'ez ndai toot khunai ts'iyawh yaídla.

Bulh tat lhests'ai, 'i

⁴'Et bulh tanah lizas dulhests'ai 'ukoh ts'iyawh 'ink'ez yun ts'ih hanusuli chah, ndi k'ut naidélhká. 'Ink'ez too ts'iyawh 'uskai suli. ⁵'En lizas zeh njan ndutni hoh dús't'o,

"O neMoodihti ts'ah'un 'int'ah.

Nyun 'int'ah 'ink'ez nyun 'ant'e 'ink'ez lubeshi bughu hoolah inli. Whuz na'a huba nahuzínya 'et huwa.

⁶Dune Yak'usda bube'ildzun, 'en 'ink'ez ndan nus whunilh'en hububahanghan.

'Et huwa khunaiti ntsí' hinedulh, 'en 'uskai hiyootnai ka huba 'iyínla. Njan 'et whuch'a honílhde 'et huwa."

⁷'Ink'ez Yak'usda bukw'uzdai ts'ih 'uyoon yatéltuk whudusts'o hoh njan ndutni,

"Yak'usda neMoodihti,
ts'iyawh whanus 'ultus inli.

'Alha 'uhoont'ah! Nyun ts'ah'un na'a 'ink'ez 'alha hukw'u na'a dune ba nahinyeh."

Bulh dit lhests'ai, 'i

⁸'Et bulh dinah lizas dulhests'ai sa k'ut naidílhká. 'Ink'ez dune kwun be buka nóutek'un ka bughá whunt'ai. ⁹'Ink'ez kwun tube nezul, 'i be buka nódezk'an. 'Ink'ez Yak'usda boozi hiyenah yalhtuk. 'En ye úlhtus, 'i be ndi dune ye dzuh nudeh hoonli 'et huwa. 'Ink'ez 'aw hubulubeshi whuch'a hubeni nachahadunilel 'ink'ez 'aw chahidílhá.

Bulh kwulai' lhests'ai, 'i

¹⁰'Et bulh skwulanah lizas dulhests'ai khunaiti ntsí' bukw'usída cho dézti, 'i yuk'usda, 'i k'ut naidílhká. 'Ink'ez bukeyah hubidayi cho unli ndulhcho hoh tsahólhgus whuzdli. 'I bughá tube hukw'e húnduda k'et hubutsoola hiya'alh. ¹¹'Ink'ez Yak'usda yak'uz usda, 'en hiyenah yalhtuk. Stabe buka whunduda 'i be hubulh 'últs'ulh 'et huwa. 'Ink'ez dahút'en 'aw whuch'a nachahídulh.

Bulh lhk'utak'i lhests'ai, 'i

¹²'Et bulh skwúnla 'o 'at nanah lizas dulhests'ai 'ukoh whuti, Euphratis huwhútñi, 'i k'ut tayálhká. 'Ink'ez too hoolah suli. 'Et hoh ndunnah

hubudayi cho ndaz de hahutédulh, hoh lhuhutedulh 'et wheni 'et huba 'uhóonla. ¹³'Ink'ez tl'ughus cho khunai k'una'a núlget, 'ink'ez khunaiti ntsi!, 'ink'ez whuts'it hoh nus whunílh'en tahult'ah nudúdeh ntsi!', 'i tsasli nduwhút'en, buzek hayándel 'et whutélh'en. ¹⁴Ndowh netsudule bunudúdeh, 'i 'int'ah, hoh huwa 'út'en tune'ut'en. Yun k'ut ndulhcho hoh whuhubudayi cho 'ilho hubutughélelh. Yak'usda ndun whanus ultus budzin, 'et dzin, 'en bulh lhatedúghan 'et wheni lhadútneh. ¹⁵"Soo zélhts'ai, 'undunut'ih k'una'a whuz de nél'ilh. Ndunnah 'ahoolhyez khudli 'ink'ez bunaiah chadidzun, 'en 'et nduhút'en t'eh, 'aw 'ust'et nuhooya ghaït'ah 'ink'ez bube 'ust'et wút'en ghaït'ah, 'en degha nus hoonzoo hubugha whutélt'sulh." ¹⁶'Et Hebrew bughunek k'una'a Armageddon huwhútni, 'et wheni netsudule bunudúdeh ndi yun k'ut whuhubudayi cho 'ilhobohowezdla.

Bulh skwúnslai 'o 'at nankoh lhests'ai, 'i

¹⁷'Et bulh skwúnslai 'o 'at nanah lizas dulhests'ai ndoh tazai k'uz naidílhkat. 'Ink'ez nduk yak'uz whuluglez whucho kw'uts'uzda cho dézti su'ai ts'ih, whuz tube cho njan nduwhútni, "Aw 'et lhaoodija!" ¹⁸'Ink'ez tawhudetnik, ditnik 'ink'ez ditnik chah oolges, 'ink'ez hooncha hoh yun núghesnai. Ndi yun k'ut dune whúzdli 'et whuts'un 'aw ndulhcho be whuz na'a yun nuchághesnai. ¹⁹'Ink'ez njan keyah whuti tawh lhk'ehonkat. 'Ink'ez 'udun keyah whut'en bukeyah whuti, hoh chah nawhúnankat. 'Ink'ez nyoh keyah whuti Babylon huwhútni, 'et chah Yak'usda whunalnik, 'ink'ez Yak'usda ye húnilch'oh, mai too k'una'a ulhtus, 'i yugha étalhdzoh 'et huwa. ²⁰'Et 'ink'ez noo ts'iyawh chah hoolah suli, 'ink'ez dzulh chah hoolah suli. ²¹'Ink'ez ndus de yak'uz ts'ih 'indloo tsan nincha cho, 'i dune k'ut naílhtan. 'Ilhuk'i 'indloo tsan 100 lbs 'et 'uldaz. Ndi 'indloo tsan be óonujut k'et 'i bugha dune Yak'usda hiye duyih.

Ts'eke 'ul'en khunaiti ntsi' soo dulk'un, 'i yuk'usda

17 ¹'Aw 'et ndunnah skwúnslai 'o 'at nanah lizas skwúnslai 'o 'at nankoh lhests'ai nule, 'en hubulh 'ilhunuh sghu ninya 'ink'ez 'usulhní, "Anih ndun degha nus 'ul'en, lhat too yuk'usda, huba nahezya whúnyuntelhtun. ²Ndi yun k'ut hubudayi cho hubulh tinta' 'ut'ih. 'Ink'ez ndi ye tinta' 'ut'ih 'ants'i mai too k'una'a, 'i be ndi yun k'ut whut'en hubínelhnai li'uja." ³'Et Ndoni be dune chahóot'ih ts'ih sunilhti. 'Et njan whunulh'en, ts'eke khunaiti ntsi' soo dulk'un, 'i yuk'usda. Yak'usda yulh yeduyih khunek, 'i khunai ntsi' buyust'e ndulhcho hoh buk'e'ússluguz. Skwúnslai 'o 'at nankoh butsi hoonli 'ink'ez lanezi bude hóoni. ⁴Dulk'un mai too nduwhút'en 'ink'ez soo dulk'un, 'i ndun ts'eke ye usda. 'Ink'ez gold 'ink'ez tseyaz dunezti, 'ink'ez kw'usul dunezti chah, ndi be nudelhútsi. Lubot gold unli, 'i nuyúka. Ndai ndi yun k'ut whut'en tink'us whudutsun tune'húst'en 'ink'ez hube 'ut'en buba' whuninzun, 'i be ndi lubot dézbun. ⁵Bunintak 'et boozi 'uk'e'ússluguz, 'ink'ez ndez na'a njan ndutni, "whe"

hoont'ah hooyah Babylon uncha, 'ul'en be'ama 'ink'ez ndi yun k'ut degha nus hoontsi' chah be'ama", ni. ⁶'Et ndun ts'eke télh'en. Ndunnah Sizi bugha dune hubulh yálhtuk, 'et hukwa hizelhghi 'ink'ez k'us ndan Yak'usda bube'ildzun, 'en chah, hubuzkai 'i be ndun ts'eke tanésnai. Nalh'en hoh suba hooncha k'et 'aw suba 'alha cha'hóot'ah.

Ts'eke 'ul'en 'ink'ez khunaiti ntsi' daja ni hoh 'utni

⁷'Et lizas 'usúlhni, "Di ka mba hooncha? Ndun ts'eke, 'ink'ez ndi khunaiti ntsi' skwúnlai 'o 'at nankoh butsi hóonli 'ink'ez lanezi bude únli k'usda, 'et bugha whe' hoont'ah hooyuh, 'et nyudutésnilh. ⁸Ndi khunaiti ntsi' nalh'en, 'i 'ant'e inle 'ink'ez k'an 'et hoolah, 'ink'ez tsak'et whucho whutl'ah hoolah whuz de hatélgwulh 'ink'ez nts'e hoolah tele ts'ih telgwulh. 'Ink'ez ndi yun 'udechoo 'ulya whuts'un, ndunnah ndi yun k'ut whut'en, ndi 'ilhuz ts'ukhuna be dustl'us k'ut, 'i k'ut 'aw huboozi 'uk'echa'iduguz, ndi khunaiti ntsi' 'ant'e inle, 'ink'ez k'an 'et hoolah, 'et whunts'ih hoonli ho' 'int'ah, 'en ndet hiya'en t'eh huba whutécha. ⁹Ndan beni whúnih njan huwa nuni noozut. Ndi skwúnlai 'o 'at nankoh 'utsi, 'i skwúnlai 'o 'at nankoh dzulhyaz 'int'ah. 'I k'ut ts'eke yuk'usda. ¹⁰'Ink'ez skwúnlai 'o 'at nanah hubudayi cho hoonli. Skwunlatnah 'en huholah suli. 'Ilhunuh 'en 'awhuz hubudayi cho unli 'ink'ez 'ilhunuh 'awhuz whusachásyak. Whusainya t'eh, 'astl'iyaz zeh hubudayi cho tele. ¹¹'Ink'ez ndi khunaiti ntsi' 'ant'e inle 'ink'ez 'aw k'an 'et hoolah, 'en lhk'udínah hinli. 'Et whunts'ih ndunnah skwúnlai 'o 'at nanah 'en hubulh 'ilhunuh 'int'ah 'ink'ez ndet hoolah tele ts'ih telgwulh. ¹²Ndi lanezi 'ude ién, 'i lanezi hubudayi cho, 'awhuz hubudayi cho huteloh butl'acháwhuskat 'uhint'ah. 'Et whunts'ih 'ilhuh hukw'e'hunint'o 'uwhuldzah, 'et ndi khunaiti ntsi' 'en bulh k'une' hutét'en hubugha óotelts'ulh. ¹³'En ts'iyawh lhgha 'uhuninzun. Hiye úlhtus 'ink'ez hiye k'une' 'ut'en, ndi khunaiti ntsi' 'et higha óotelelh. ¹⁴Ndunnah, 'en ndun sheepyaz bulh lhahutedughan. 'Ink'ez ndun sheepyaz 'en hubuch'a' telhdoh! 'En 'int'ah ts'iyawh moodih, 'en ts'iyawh huba Moodihti unli 'ink'ez hubudayi cho chah unli, 'en ts'iyawh huba hubudayi cho unli 'et huwa. Ndunnah yulh 'int'ah, 'en 'utahálya 'ink'ez bughu nusja, 'en 'aw Sizi hilachaditnil hinli." ¹⁵'Et doo chah lizas 'usúlhni, "Nyo lhat too k'ut 'ul'en yuk'usda whunah'en, ndi too, 'i lhanah dune, lhelhts'un hudedowh, 'ink'ez lhelhts'un na'a yahúlhtuk hoonli whuz na'a ndi too 'et 'en 'uhint'ah. ¹⁶Ndi khunaiti ntsi' bude lanezi i'en, ndun 'ul'en hits'u dutetnik. Ndai yit'i, 'i ts'iyawh higha hahitelyelh 'ink'ez 'ust'et gaih tele. Hiyust'e hite'ulh 'ink'ez kwun be hidutélhk'un. ¹⁷Yak'usda nts'e na'a dawhútenilh hukwa' ninzun, 'et budzi yé danla soo lhk'una'a zeh nuni hunoozut ka. 'Ink'ez hubudayi cho hiye k'une' 'ut'en, ndi khunaiti ntsi' hitl'aóotelilh, ndet Yak'usda bughunek lhawhúdutenilh 'et whuts'un. ¹⁸'Ink'ez ndun ts'eke i'en, 'en njan keyah whuti unli ho' 'int'ah. Ndi yun k'ut hubudayi cho bumoodih unli."

Njan keyah whuti Babylon 'aw 'et hoolah whuzdli

- 18** ¹'Et ndoh hoh hukw'elh'az 'uyoon lizas yak'uz ndus de út'oh
hoh télh'en. Soo ulhtus hoh k'úne! 'ut'en nduwhút'en. Buts'un
hányuzduz ndi yun k'ut be whét'en. ²'Ink'ez soo dultul hoh njan ndutni,
“Njan keyah whuti Babylon 'aw 'et hoolah whuzdli
hoolah whuzdli
'Ink'ez njan keyah whuti Babylon, ndi ntsi' nududeh lhai bukeyah
whúzdli.
Nududeh dutsun ts'iyawh delhts'i whuzdli.
ndai dut'aiyaz dutsun 'ink'ez buts'uz dutnik,
'i chah 'et delhts'i.
³ Soo nint'uk hoh 'uyoon dune bulh tinta! 'ut'ih,
mai too k'una'a 'udun yun k'ut whut'en,
'et whuz na'a zeh hube yulhnai.
Ndi yun k'ut hubidayi cho chah hiyulh tinta! ut'ih inle.
'Ink'ez ndi yun k'ut 'uhóoket, 'en
ndun ts'eke hoh soode'a 'int'ah 'ink'ez whélhtus,
'et huwa higha soode'a huzzdli.”
⁴'Et doo chah ndus de yak'uz ts'ih 'uwhutni whudáts'o hoh njan
nduwhútni,
“Sudune buts'uh hanáhdelh doo ka sih 'en bulh lubeshi 'oolh'en.
'Ink'ez doo ka sih ndi dune ye dzuh nudeh,
'i nuhghá doolts'i.
⁵ Bulubeshi nduk yat'ah ts'ih 'udéltai suli 'et huwa.
'Ink'ez yé tink'us 'int'ah, 'i ts'iyawh Yak'usda yunalni.
⁶ Danwhúhinla whuz na'a zeh huba 'uk'elha hoolhtsi.
'Ink'ez be 'ut'en nawh 'ultsuk huba 'uk'elha hoolhtsi.
Ndi lubot mbez nuhwhuba lhtainílhze,
'i nawh 'et 'ultsuk 'i huba lhtanaoolhdzeh.
⁷ Duba naducha 'ink'ez whudézti hukw'u na'a zeh yinkak usda,
whuz na'a dzuh nuzut 'ink'ez tso unli bugha óonah'ah.
Dudzi yuh hoh njan ndutni,
‘Hubidayi cho ts'eke k'una'a sída.
'Aw tsándelh chásdlah,
'ink'ez tso chah chasés'en.'
⁸ 'Et huwa dune ye dzuh nudeh,
'ilhudzin zeh 'et ndi ts'iyawh bugha whútelts'ulh.
Bé dats'utsah, tso,
'ink'ez dai chah ts'iyawh.
'Ink'ez kwun be soo ts'iyawh duték'un.
NeMoodihti Yak'usda yuba naheyelh, 'en ulhtus 'et huwa.”

Ndi yun k'ut whut'en, 'en Babylon hoolah whuzdli hukw'e hunudleh

⁹"Ndi yun k'ut whuhubdayi cho yulh tinta' 'ut'ih, 'en soo hiyulh soode'a 'uhánt'e ndun ts'eke dezkl'un bulut hinilh'en hoh, hik'lé tetso 'ink'ez hik'e ni unteleh. ¹⁰Ndi ye dzuh nadinzut hinilh'en 'ink'ez hiye nuljut 'et huwa ye 'un cho nodelhúya 'ink'ez 'uhutni,

"Keyah whuti Babylon degha nus hoontsi' huwá whults'ut,
degha nus hoontsi' huwá whults'ut.

Nyo hoolhtus keyah whuti,

'ilhuh hukw'e'hunint'o, 'et mba nahezya, whusawhélts'ut.'

¹¹'Et whulagha ts'ih ndi yun k'ut 'uhóoket hik'lé tetso, 'ink'ez 'en chah hik'e ntedleh. Ndai hiye ooke, 'aw dune chahuyoosket suli 'et huwa. ¹²Gold, silver, tse dunezti, kw'usul dunézti, naih dézti, naih dulk'un 'ankw'us dulhk'us, seluk soo dulk'un, khunai ncha bude, ivory hiyálhni, hoonliyaz hiyilh'i ts'iyai dézti duchun, dulk'un t'eh, iron, tse, marble hiyulhni, 'ants'i ts'iyai dézti, ¹³'ink'ez bulh buta'whut'en, cinnamon hiyulhni, 'ink'ez sooltsun dezkl'un, khe sooltsun, yoo, Frankincense hiyulhni, mai too, 'ink'ez khe, olive hiyulhni, lhes 'ink'ez lhes hanúyeh, musdus, sheep, yeztli 'ink'ez tuyulhbas tubulh, dune hubuyust'e 'ink'ez hubuzul chah, ts'iyawh ye 'óoket." ¹⁴'Et 'uhutni, "Ink'ez soo ts'uyi unzoo zeh kúndunut'a, ndai tube hika' nizun, 'i chah ts'iyawh nch'a hoolah suli. Ndai dézti 'ink'ez soo 'uwhut'en, ndi ts'iyawh nch'a hoolah suli, 'aw naónlelh ghat'ah." ¹⁵Ndunnah ndi be 'ooduket, 'en ndun ts'eke soode'a 'int'ah ubulhtsi, ndun ts'eke ye dzuh nuzut, 'i hiyé nuljut 'et huwa ye 'un cho highu nudelhúya, tube cho hutso, 'ink'ez hukw'e ni hunudleh. ¹⁶Ink'ez chah 'uhutni,

"Degha nus hoontsi' nghá whults'ut!

Degha nus hoontsi' nghá whults'ut!

'Iyuge! 'Iyuge!

Nyo keyah whut'i naih dulk'un 'ankwus dulhk'us,

'ink'ez dulk'un be húdelhts'i,

'ink'ez gold, tseyaz dunézti,

'ink'ez kw'usul dunezti be nahudelhúts'i.

¹⁷Soo ts'ah'un 'ilhuh hukw'e'hunint'o ndi be soo uzde'a whucho, 'i ts'iyia whuzdli."

"Ink'ez ndunnah ts'i cho be nuke, bumoodih chah, ndunnah whuz na'a 'uhooket 'ink'ez 'oohooket, 'en ts'iyawh ye 'un cho nuhadelhúya. ¹⁸Ink'ez nyoo dezkl'un bulut, 'i hinalh'en hoh tube cho njan nduhútni, "Aw ndóohoont'ah keyah whuti 'aw 'udun whuz na'a keyah whuti hoolah!" ¹⁹Ink'ez lhez hubutsi k'ehúyidzeh, 'ahúldzul, hutso, hukw'e ni hunudleh, 'ink'ez 'uhutni,

"Degha nus hoontsi' bughá whults'ut!

Degha nus hoontsi' bughá whults'ut!

Nyo keyah whuti ts'i yatoo k'ut níkát ts'iyawh soo hude'a hubulhtsi.

'Ilhuh hukw'e'hunint'o soo ts'ah'un ts'iyia whuzdli."

²⁰ "Nuhwheni yak'uz whut'en 'ink'ez nuhwheni Yak'usda be'ildzun
 'ink'ez nuhwheni whel'a,
 'ink'ez nus whunilh'en chah ndun ts'eke 'ul'en bulh dahooja,
 'et huwa soo cho whunélhnik!
 nt'se na'a nuhwhuba nahezya whuz na'a Yak'usda nuhwhuba
 yuk'elha whulhtsi 'et huwa."

Keyah whuti Babylon 'aw 'et 'ilhuz 'ustl'e' 'uhóoja

²¹ 'Et lizas ulhtus tse cho buk'ut lhes dunutsut nduwhút'en, 'i yílhchoot
 'ink'ez yatoo k'ut taínalh'uz. 'Ink'ez 'utni,

"Soo wheónujut hoh keyah whuti Babylon whuz na'a Yak'usda
 nawhunteyus
 'ink'ez 'aw 'o 'at dune nahó'alh ghaft'ah.

²² Nela be ts'ujun, 'i 'ujun chah, buzek whé hiye ujun
 'ink'ez be ts'újih be hújih,
 'aw 'o 'at dune hubuhudóts'o ghaft'ah.

Ndunnah lhelhts'un dedowh 'ulh'en,
 'en chah 'ilhuz huhoolah tele.

'Ink'ez tse k'ut lhes hundunutsut be duts'o 'et chah 'ilhuz 'uwhuduténilh,
 'aw 'o 'at dune 'uhudoots'o ghaft'ah.

²³ 'Aw be whét'en, 'i chah chahootélah.
 'Aw nyoh dune lhghu delhts'i,
 'et chah 'ilhuz 'uwhuduténilh.

Ndunnah mba 'óoket ndi yun k'ut dune ncha 'uhant'e.
 Duyun k'una'a ndi yun k'ut dune lhelhts'un hudedowh nyun
 nabuna'a 'et huwa.

²⁴ 'Ink'ez ndunnah nus whunilh'en, dune Yak'usda be'ilhdzun, 'en
 hubuzkai,
 'ink'ez ndi yun k'ut dune hubanghan,
 'en chah ts'iyawh 'en hubuzkai 'i 'int'ah!"

ni, lizas ulhtus.

**Keyah whuti Babylon ts'iya whuzdli, 'et huwa ndunnah
 yak'uz húdelhts'i, 'en 'et hubuga howhunélhnik**

19 ¹ 'Et njan hukw'elh'az whudusts'o nduk yak'uz ts'ih tube lhanah
 soo tube cho njan nduhútni,
 "Yak'usda uzdoólhti!

Be ts'udujih, 'ink'ez ye dézti,
 'ink'ez ye úncha,
 'ink'ez ye úlhtus,
 ndi ts'iyawh neMoodihti Yak'usda buba' yint'ah.

² Ye nahéyelh ts'iyawh 'alha 'int'ah 'ink'ez ts'ah'un 'int'ah 'et huwa.

Ndun degha nus 'ul'en hoontsi' tune'ut'en, 'et hoh ndi yun k'ut dune
 tinta' hubunílh'en,
 'ink'ez Yak'usda be 'ulhna hubuzkai whulhtsi,
 'et hukw'elha Yak'usda yuba nahezya."

³Doo chah zeh 'uhutni,

"Yak'usda uzdóolhti!

Ndun ts'eke 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni bulut nduk whedújoot!"

⁴'Et ndunnah nat lanezi 'o 'at dinah 'utsuh whudéhhdzulh, 'ink'ez
 ndunnah dinah 'usjiz nacháhuneldel 'ink'ez Yak'usda bukw'usuda cho
 dézti, 'i yuk'usda hoh, hibut dugwutsi be nachahuneldel 'ink'ez hits'u
 teni' nalhdzin hoh nduhúttni,

"Et ndoh honeh!

Yak'usda nts'udélhti!"

⁵'Et kw'usuda cho dézti ts'ih njan nduhúttni,

"Nuhwheni ts'iyawh Yak'usda be 'ulhna 'ink'ez hiye nuljut chah,
 ntsol 'ink'ez ncha chah,
 neYak'usda délhti!"

⁶'Et whudáts'o 'ants'i dune lhanah 'ilhuh yahatelhtuk li'hutni. 'Ants'i
 too najilh k'una'a 'uwhutni. 'Ink'ez tube cho ditnik dutni lí'whutni, hoh
 njan nduhúttni,

"Yak'usda uzdóolhti!

NeMoodihti Yak'usda degha nus ulhtus,

'en ts'iyaintsuk k'une' whul'en 'et huwa.

⁷Ts'ohót'i 'ink'ez ts'onólhnik 'ink'ez uzdóolhti.

Ndun sheepyaz 'at tet'ilh huba whusahónzut 'ink'ez bu'at yutéleh 'aw
 'et dich'oh lhadúja.

⁸Naih dézti,

chadítsun 'ink'ez be hóodet'en,

'i ye t'edalh ka bughá whults'ut."

Ndi naih dézti, 'i dune Yak'usda bube'ildzun hubube 'ut'en ts'ah'un 'int'ah,
 'i 'int'ah. ⁹'Et ndun yalhtuk, 'en 'usúlhni, "Njan 'uk'e'onges, ndun sheepyaz
 'at 'utet'ilh na'hetet'alh, ndunnah hubughu nusja, 'en degha nus hoonzoo
 hubugha whútelts'ulh." 'Ink'ez 'usulhni, "Ndi 'i soo ts'ah'un na'a Yak'usda
 bughunek 'utni." ¹⁰'Ink'ez bubut nachánesno buts'un teni' untilhdzilh ka. 'Et
 'usúlhni, "Et ndint'en ilah! Nyulh 'ulhna usdli. 'Ink'ez nyulhutsinkah, 'ink'ez
 Sizi bughunek bughu yalhtuk, 'en ts'iyawh hubulh 'ulhna usdli hoh 'ust'ah.
 Yak'usda 'en zeh buts'un téni' nilhdzun! Whunilh'en, ndi khunek Sizi be ghú
 yatuk, 'i mba nus whunóolh'en ho' hoont'ah."

Christ yeztli lheyul, 'i 'et yuk'usda

¹¹'Et yak'uz dáha' dankez 'et whutelh'en, 'ink'ez yeztli lheyul, 'i
 télh'en. Yuk'usda, 'en but'aníuznitan 'ink'ez ts'ah'un 'int'ah hiyúlhni. Soo

ts'ah'un na'a dune ba nehughan 'et whuz na'a zeh huba nahuyeh. ¹²Buna kwun k'una'a tezdi nduwhút'en. Butsi k'ut hubidayi cho butsi k'eyúzda nduwhút'en, 'i lhai butsi k'usula. Boozi buk'e'usdíguz, 'i 'aw dune t'einízun, dich'oh zeh t'einínzun. ¹³Nayits'uz 'uskai be toonalhuchooz, 'i be dune unli. 'Ink'ez boozi, 'i Yak'usda Bughunek ts'utni. ¹⁴'Ink'ez yak'uz nehughan, naih dézti lheyul 'ink'ez chadítsun, 'i be hudélhts'i. Yeztli lheyul, 'i k'ut delhts'i hoh huyunedulh. ¹⁵'Et ndi soh cho, khundeniyin buzá hayedúki. Ndi 'i be 'udun yun k'ut whut'en ye hubut ts'e' telht'oh ka. Dich'oh 'ut'es soh be k'une' hubutel'en. 'Ink'ez Yak'usda degha nus ulhtus, 'en ye whúske 'ink'ez ye húnilch'oh, 'et njan mai too 'ul'en whuz'ai k'una'a, 'i dich'oh yuk'unutéya. ¹⁶Nayits'uz 'ink'ez bwuz k'ut 'et boozi 'uk'une'úsduguz hoh njan ndutni, "Hubidayi 'en hubidayi cho 'ink'ez moodih hubuMoodihti," ni.

Khunaiti nts'i, 'i 'ink'ez hiyulh lhúdughan tubulh hubuch'a ninde

¹⁷'Et doo chah lizas sa niz séyin hoh télh'en. 'Ink'ez soo dultul hoh ndai dut'aiyaz ndoh núdelh, 'i ndi yúlhni, "Ndez 'ilhowéhdel Yak'usda ncha, ndi teh'alh nuhwhuba lhaídinla. ¹⁸'Et hubidayi cho hubuyust'e, nehughan hubumoodih hubuyust'e, dune ncha hubuyust'e, yeztli 'ink'ez yuk'udelhts'i, 'ink'ez ts'iyanah yust'e, 'ulhna 'ink'ez 'ulhna whuch'a bulawhudetnik, ntsol 'ink'ez ncha chah, hubuyust'e, 'i ts'iyawh teh'ahlh." ¹⁹'Et khunaiti nts'i telh'en, ndi yun k'ut hubidayi cho nehughan tubulh 'ilhuhowezdel, ndun yeztli yuk'usda 'ink'ez yuba nehughan, 'en hubuch'a nehúdendel hubulh lhahutedughan ka. ²⁰'Et ndi khunaiti nts'i hiyílhchoot. 'Ink'ez whuts'it hoh nus whunilh'en, 'en chah hiyílhchoot. 'En 'int'ah khunaiti nts'i nalh huwa 'ét'en tune'úst'en. 'I be ndunnah khunaiti nts'i 'i be hubuk'une'delhúk'an, 'ink'ez ndunnah buk'eyéltsi ts'ih teni' nalhdzin, 'en ts'iyawh nabuna'a. 'Et ndunnah nahúlt'ah hukhuna hoh kwun sulphur be dézk'un, bun k'ut díwhulcho, 'et tsabadano. ²¹'Et 'onghun khunaiti nts'i ba nehughan, 'en ndun yeztli yuk'usda, soh cho buzá hayedúki, ndi soh cho 'i be ts'iyawh 'ubanghan. 'Ink'ez dut'aiyaz ts'iyawh dune yust'e húnesdai.

Satan 1,000 naooduzuk 'et lhughel

20

¹'Et yak'uz ndus de ts'ih lizas ut'oh hoh télh'en. T'es tl'oohl cho 'ink'ez nyo tsak'et whucho whutl'ah hoolah 'i be whuda'de'ai bulh 'i yeleh. ²'Et ndun tl'ughus cho khunai k'una'a nulget, ndun 'uda whútl'ughus, 'en netsudule hiyúlhni 'ink'ez Satan chah hiyúlhni. 'En yílhchoot 'ink'ez 1,000 naooduzuk 'et wheni yulhghel. ³Tsak'et whucho whutl'ah hoolah, 'et wheyano 'ink'ez yuch'a dána'de'ai 'ink'ez whudána'delhdze. 'Et whuz na'a ndi 1,000 naooduzuk lhaóodutenilh 'et whuts'un, ndi yun k'ut ndulhcho hoh lhelhts'un hudédowh dune 'aw 'o 'un nabunoo'ah ghaít'ah 'et huwa. 'Et whunts'ih 'et hukw'elh'az, 'ast'l'iyaz hila nadootnih huba' hoont'ah.

Christ be'ilhdzun, 'en 1,000 naooduzuk hiyulh hubudayi cho hanle

⁴'Et kw'uts'uzda cho dézti lhai télh'en. 'Ink'ez yuk'udelhts'i, 'en dune ba nahuteyeh, 'et bughá whunt'ai. 'Et ndunnah Sizi bughunek bughu yalhtuk, 'ink'ez Yak'usda bughunek chah, 'et huwa 'en hoh da butsi k'unónutself. 'Ink'ez ndunnah nyuk khunaiti ntsi! k'us buk'edéltsi hits'u teni cha'nílhdzil, 'ink'ez ndunnah buk'une'delhúk'an be bunintak k'us bula k'ut buk'echal'íduguz, 'en ts'iyawh buzul nulh'en. 'En nahukhítna 'ink'ez 1,000 naooduzuk ndíwhulyez hoh ndun Christ 'en bulh moodih hinli. ⁵Njan 'et 'udechoo dinazdutédulh 'uhoont'ah. 'Et whunts'ih 'onghoh yahadla, 'en 1,000 naooduzuk lhaóodija t'eh zeh dinahudutédulh. ⁶K'us ndan njan 'udechoo dune dinadutédulh hubulh 'uhooga, 'en degha nus hoonzoo hubugha whutels'ulh, 'ink'ez lubeshi bughu hootelah huteleh. 'Ink'ez whulh nat dune yatádlah, 'aw 'en huba cha'hóot'ah. 'Et k'us Yak'usda 'ink'ez Christ bunáwhulnuk huteleh 'ink'ez 1,000 naooduzuk 'i hiyulh moodih huteleh.

**Netsudule ndi kwun, sulphur be dezkl'un bun
k'ut díwhulcho, 'et tsuh hídano**

⁷'Et 1,000 naoodezuk 'i lhawhúduja t'eh, Satan tsak'et usda hila nadutetnih. ⁸'Ink'ez 'udun yun k'ut whut'en ndi yun k'ut ndulhcho hoh húdelhts'i, 'en nabunte'ah. Gog 'ink'ez Magog whut'en, 'en lhatedughan ka, Satan 'ilho hubuteghelelh. 'En yatoo taba sai 'et 'uhuneltsuk. ⁹'Et ndi yun k'ut ndulhcho hoh whudune whusahátedulh 'ink'ez njan keyah whuti 'et dune Yak'usda bube'ildzun huwhut'i, 'et 'uhoont'ah keyah whuti Yak'usda hukw'entsi!, Jerusalem huwhutni 'et whunat 'et 'ilhunahowetughédulh. 'Ink'ez nduk yak'uz Yak'usda usda whuz de kwun hatékulh. 'I be ntsi! ts'iyawh ts'iyáa hutele. ¹⁰'Et ndi kwun, sulphur be dezkl'un bun k'ut díwhulcho, 'et khunaiti ntsi! 'ink'ez whuts'it be nus whunílh'en 'et huzke, 'et netsudule, dune nana'ah, 'en chah 'et tsu hídano. 'Et dzenis 'ink'ez 'ulh'ek ibulh 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni dzuh nuhutedeh.

**Kw'uts'uzda cho lheyul, Yak'usda 'i k'ut usda hoh,
ndan yuk'unucha'it'el huba nahuteyeh**

¹¹'Aw 'et kw'uts'uzda degha nus ncha lheyul, 'ink'ez ndun yuk'usda 'en télh'en. Ndi yun k'ut 'ink'ez yat'ah chah Yak'usda usda, 'et buch'a oonínkat, 'i 'ink'ez ts'iyawh hoolah whuzdli. ¹²'Ink'ez yahadla ntsol, ncha chah Yak'usda but nahúdelhúya hubutélh'en. 'Ink'ez dustl'us lhai buk'une'úsdeguz, 'i lhk'enankat. 'Ink'ez 'uyoo dustl'us buk'une'úsdeguz, 'i ts'ukhuna ho' dustl'us, 'i chah lhk'enankat. 'Ink'ez yahadla bube 'ut'en k'ah huwa ndi dustl'us lhai 'uk'e'edúguz, 'i bugha huba nahesda. ¹³'Et yatoo k'ut yahadla, 'ink'ez be yats'adlah, 'i be yahadla 'ink'ez Hades húdelhts'i chah, 'en ts'iyawh whutl'ábahunla huba nahutedeh ka. 'Ink'ez

'ilhunuh hinli hoh bube 'ut'en hubugha huba nahesda. ¹⁴'Et be yáts'adlah 'ink'ez Hades bulh njan sulphur be dezkl'un bun k'ut díwhulcho tsuh bodalhdel. Njan 'et whulh nat yats'ítádlah 'uhoont'ah. ¹⁵'Et hoh ndunnah ts'ukhuna dustl'us k'ut huboozi 'uk'echa'íduguz, 'en ts'iyawh ndi kwun bun k'ut ndulhcho 'et tsuh ba hudalhdel.

Ts'iyaintsuk k'an 'et nasdli

21 ¹'Et k'ahoondit yat'ah 'ink'ez yun chah k'ahoondit, 'et whutélh'en. 'Udeechoo yat'ah 'ink'ez 'udeechoo yun 'et whehónkat 'et huwa. 'Ink'ez 'aw yatoo chah hoolah suli. ²'Et si, John, njan keyah whuti whulubeshi hoolah, k'an 'et Jerusalem huwhútni, 'et ndus de yak'uz ts'ih Yak'usda ts'un hawhélts'ut, 'et whutélh'en. Ts'ekeyaz ki tet'ilh ba soo naduja, 'et nduwhut'en. ³'Et ndus de yak'uz ts'ih tube cho 'uwhutni, njan nduwhútni, "Nilh'en 'et Yak'usda dune hubulh 'uwhutet'ilh, 'ink'ez hubulh dune tele, 'ink'ez hubudune tele. 'Ink'ez Yak'usda dich'oh hubulh útet'ilh 'ink'ez buYak'usda tele. ⁴'Ink'ez Yak'usda bunatsul too buna k'et whuna'itelhdoh. Yats'adlah chah 'ustl'e' 'uwhutenilh. Tso ts'indli 'ink'ez ts'utso chah 'ustl'e' 'uwhutenilh. 'Aw 'o 'un hukw'e ts'unduda chah hootélah. Whuts'un da 'uhoont'ah ts'iyawh ts'iya whuzdli 'et huwa." ⁵'Et kw'uts'uzda cho dézti k'usda 'utni, "Soo zilhts'ai ts'iyai tsuk k'ahoondit 'uwhusdleh." 'Ink'ez 'usúlhni, "Ndi khunek ts'ah'un 'int'ah 'ink'ez but'aníwhunitan ho' 'int'ah, 'et huwa 'uk'e'inges." ⁶'Ink'ez 'usulhni, "Aw 'et lhaóoduja! Si Alpha 'ink'ez Omega usdli. 'Udeechoo whe' whudit'en 'ink'ez lhawhúdulya usdli. Ndán ta'óosde, 'en ndi too be ts'ukhuna hajilh whutoo 'i hubugha itéldzoh. ⁷Ndunnah 'ut'en ntsi' ch'a 'alhdeh ts'iyaintsuk buba' yutét'ilh. HubuYak'usda tesdleh 'ink'ez suzkeh hutele. ⁸'Et whunts'ih ndunnah whénuljut, huba 'alha cha'hóot'ah, huba' whuninzun tune'hut'en, nehughan chah, hoontsi' túne'hut'en, duyun, 'uk'edéltsi ts'un tenahududli, 'ink'ez huwhuts'it chah, 'en ts'iyawh nyo bun k'ut díwhulcho kwun sulphur be dezkl'un, 'et 'uwhutet'ilh. 'Et whúlh nat yats'utádlah 'uhoont'ah."

Keyah whuti Jerusalem k'ahoondit nawhusdli

⁹'Et ndun skwunlai 'o 'at nanah lizas, skwunlai 'o 'at nankoh lheests'ai hiye dzuh nutedeh, skwunlai 'o 'at nanah hudedowh, 'i be dezbuñ, 'en hube 'ilhunuh lizas sghu nininya 'ink'ez sulh yailhtuk. Njan ndúsulhni, "Anih ndun sleepyaz bu'at tele, 'en búnyuntelhntu." ¹⁰'Et Ndoni be dzulh ye doh hadet'ai whuz whe salhti. 'Ink'ez keyah whuti Jerusalem 'aw whulubeshi hoolah, yak'uz ts'ih Yak'usda ts'un ndus de whélts'ulh, 'et whusúnelhtan. ¹¹Yak'usda buts'un hayánduz, 'i bulh 'íhoont'ah. 'Ink'ez buts'un hayánduz 'i tseyaz dunizti, jasper hiyulhni, 'i 'uyoo tse be nduwhut'en, crystal hiyulhni, 'aw 'i bundoh whut'en. ¹²Sih dutai 'ink'ez duts'o 'ink'ez doh 'int'ah. Lanezi

'o 'at nankoh 'et ndati. 'Ink'ez lanezi 'o 'at nanah lizas ndati nuhudelhúya. 'Et lanezi 'o 'at nanah Israel hits'uh hainde hudedowh, 'en huboozi ndati 'uk'e'usdíguz. ¹³Ndaz de ts'un tat ndati, 'ink'ez nyaz de ts'un tat ndati. 'Ink'ez nts'iz de ts'un tat ndati. 'Ink'ez nus de ts'un chah tat ndati. ¹⁴Nyoh keyah whuti sih whunasa'a, 'i lanezi 'o 'at nankoh tse lhelhts'un hudedowh buk'uwhuz'ai. 'Ink'ez lanezi 'o 'at nanah ndun sheepyaz ba whel'a huboozi hukw'une'usduguz. ¹⁵Ndun sulh yalhtuk gold tl'ozelh ut'i, keyah whuti whudati 'ink'ez whusih chah whunduná'ootelhdzih ka. ¹⁶Keyah whuti busih ts'iyawh lhundíwhulcho. Dáhoolyez, 'et zeh 'uwhultel. 'Ink'ez keyah whuti tl'ozelh be whunduna'oolhdzai. Dahoolyez, dahooltil, 'ink'ez nts'oh ndunaooodalhdzah nduwhulcho hoh whunduna'oolhdzai. 12,000 furlongs 'uwhulyez.^a 12,000 furlongs 'uwhultel, 'ink'ez 12,000 furlongs ná'dalhzat. ¹⁷'Et sih doo chah whunduna'oolhdzai. 'I, 144 cubits huyulhni.^b Dune whunduna'oolhdzih, whuz na'a lizas whunduna'oolhdzai. ¹⁸'Ink'ez sih jasper hiyulhni, tse 'i be' hoolya. 'Ink'ez nyoh keyah whuti soo dadint'az bukiúnt'en ndunt'ah, 'i soo gold gaih zeh keyah whuti be' hoolya 'uhoont'ah. ¹⁹'Ink'ez nyoh keyah sih whunasa'a, 'i but'ah soo ts'iayantsuk tseyaz dunezti, 'i be nyoh keyah whusih whunasa'a buk'uwhuz'ai, 'i be buk'ut nodelhútsi. 'Udechoo tse whutl'ah dez'ai, 'i jasper 'int'ah. Bulh nankoh tse, 'i sappire hiyulhni, 'i 'int'ah. Bulh tak'i tse, 'i chalcedony hiyúlhni. Bulh dink'i tse, 'i emerald 'int'ah. ²⁰Bulh skwúnla tse, 'i sardonyx hiyúlhni. Bulh lhk'utak'i tse, 'i sardius hiyúlhni. Bulh skwunlat 'o 'at nankoh tse, 'i chrysoliti hiyúlhni. Bulh lhk'udink'i tse, 'i beryl hiyúlhni. Bulh lhuk'i hoolah lanezi tse, 'i topaz hiyulhni. Bulh lanezi tse, 'i chrysoprase hiyulhni. Bulh lanezi 'o 'at lhuk'i tse, 'i jacinth hiyulhni. 'Ink'ez bulh lanezi 'o 'at nankoh tse, 'i amethyst hiyúlhni. ²¹'Ink'ez lanezi 'o 'at nankoh ndati, 'i lanezi 'o 'at nankoh kw'usul dunézti 'int'ah, pearl hiyulhni, 'et 'ilho kw'usul dunezti cho, 'i 'ilho ndati unli. 'Ink'ez buti keyah whuti nówhuz'a, soo windah k'una'a bukiúnt'en, soo gold gaih zeh 'uhoont'ah.

**Keyah Jerusalem k'ahoondit, 'i Yak'usda
buts'un hayánduz be whét'en tele**

²²'Et whunts'ih 'aw luglez whucho chawhús'il. NeMoodihti Yak'usda degha nus ulhtus, 'ink'ez busheepyaz bulh nyoh keyah whuluglez hinli 'et huwa. ²³'Aw 'ulh'ek ooza 'ink'ez sa chah 'aw nyoh keyah buka cha'whunízun Yak'usda buts'un hayánduz, 'i be whét'en. 'Ink'ez ndun sheepyaz 'en hubuniz be whét'en. ²⁴Ndunnah 'udun yun k'ut whut'en hubutah hudujih, 'en hiniz nutedulh. 'Ink'ez ndi yun k'ut hubidayi cho hiyé dézti 'ink'ez hiyé ncha, 'i hedich'oh hubidayi cho dahíteltelh. ²⁵Dzin díwhulyez hoh whudati 'aw dá'doola ghaít'ah 'aw 'ulh'ek chawhutesdle 'et huwa. ²⁶Lhelhts'un hudedowh hiyé dézti 'ink'ez hiyé

a 21:16 'I 1,500 miles 'uwhulyez. b 21:17 'I 216 feet bat'en.

úncha, 'i dahítelhtelh. ²⁷ 'Et whunts'ih hoonliyaz dutsun 'et daóolts'it ghait'ah. K'us ndan huba' whuninzun tune! 'ut'en, 'ink'ez whuts'it chah, 'aw dahóodelh ghait'ah. Ndunnah ndun sheepyaz ts'ukhuna be' dustl'us k'ut 'uk'une'úsduguz, 'en zeh huba' hoont'ah 'et huwa.

Ndi 'ukoh bugha ts'úkhuna

22 ¹'Ink'ez 'ukoh soo too unzoo, bugha ts'ukhuna, 'i soo unzoo k'et ndulhcho hoh whét'en, 'et whusúnelhtan. Yak'usda 'ink'ez ndun sheepyaz bukw'usúda cho dézti, 'i 'ukoh buts'un hayánlí. ²Ti soo whuniz hoh whúya lhusúli. 'Ukoh lhch'az ts'ih taba 'et duchun bugha ts'ukhuna nanúdez'a. 'I lanezi 'o 'at nankoh bumai yinli. 'Ilho duchun 'i sanun totsuk bumai whulhlhíh. 'Ink'ez duchun but'an 'i lhelhdun yun k'ut whut'en hiye naóojeh ka 'int'ah. ³'Aw ndai Yak'usda yuk'e hanya, 'i hootélah. 'Et k'us Yak'usda 'ink'ez ndun sheepyaz bukw'usúda cho dézti, 'et te'alh. 'Ink'ez be 'ulhna hinat né'tet'en 'ink'ez hiba ne'hutet'en hoh hits'u teni' untilhdzun. ⁴Hinen hiyuntelh'ilh, 'ink'ez boozi bunintak hukw'e dute'alh. ⁵'Et 'ulh'ek chah hootélah. 'Aw be whét'en, 'i k'us sa be whét'en, 'i chah hi'et 'utet'ilh. NeMoodihti Yak'usda buts'un hayánduz, 'i buniz 'uwbutétilh 'et huwa. 'Ink'ez 'ilhuz 'ink'ez 'ilhuz wheni hiyulh dutéti.

'Aw 'et neba nilhdukw suli

⁶'Ink'ez lizas 'usúlhni, "Ndi khunek but'aníwhunentan 'ink'ez ts'ah'un 'int'ah." 'Ink'ez ndunnah buMoodihti Yak'usda be nus whunilh'en, daóotenilh, 'aw 'et nilhdukw suli. 'Et huwa, dude 'ulhna but'eoonoolhdzeh ka bulizas buts'ú wheyalh'a. ⁷"Soo zélhts'ai, nilhdukw whusatésyalh. Ndi dustl'us 'i k'ut khunek be nus whét'en, 'i ndunnah hiyoontun t'eh, tube degha nus hoonzoo hubugha whútelts'ulh." ⁸'Ink'ez si, John, ndoh hoh whunalh'en 'ink'ez whudáts'o hoh lizas whusúnelhtan, 'et huwa 'en bubut nachánisno buts'un teni' untesdzilh ka. ⁹'Et 'usúlhni, "Et ndint'en ilah! Nyulh 'ulhna usdli hoh 'ust'ah. 'Ink'ez nyulhutsinkah nus whunilh'en, 'ink'ez ndunnah ndi dustl'us bughunek óontun, 'en chah hubulh 'ulhna usdli hoh 'ust'ah. Yak'usda, 'aw 'en zeh ts'un teni' nilhdukw!" ¹⁰'Ink'ez 'usúlhni, "Ndi dustl'us nus whunilh'en, 'i khunek budána'dolhdzeh gunih! 'Aw 'et nilhdukw suli 'et huwa. ¹¹Ndan ts'ah'un cha'it'ah, whute 'et zeh ndót'e. Ndan dutsun, whute 'et zeh ndót'e. 'Ink'ez ndan ts'ah'un 'int'ah, 'et zeh ndót'e. Ndan Yak'usda ba 'udun nibuninla, 'et zeh ndót'e," ni lizas.

Sizi 'utni, "Ts'iyanah hube 'ut'en bugha huba 'uk'elha yutelhtsilh, 'i núsdle"

¹²"Whunilh'en, 'aw 'et nilhdukw whusanátesdalh 'ink'ez ts'iyanah hube 'ut'en bugha whuz na'a huba 'uk'elha yutelhtsilh, 'i nusdle. ¹³Si 'ust'ah Alpha 'ink'ez Omega usdli. 'Udechoo whe' whudit'en 'ink'ez 'ustl'e'

'uwuténilh, 'en 'ust'ah. 'Udetsuh 'ink'ez 'udék'elh'az 'ust'ah." ¹⁴Ndunnah yughunek k'une! 'ut'en, 'en degha nus hoonzoo hubugha whútelts'ulh. Ndi duchun bugha khútna, 'i 'ink'ez njan keyah whuti whudati dahútedulh, 'et 'en zeh bughá whunt'ai ho' hoont'ah. ¹⁵'Et whunts'ih njan keyah whuti ye 'az ts'ih, 'et lhikah hiyulh ndult'ah, huduyun, dune k'us ts'ekoo bulh tínta' hut'ih, nehughan, 'uk'edéltsi ts'un tenahududli, 'ink'ez ndunnah huhóont'i hoh huwhuts'it chah, 'en ts'iyawh yoo 'az ts'ih 'uhint'ah. ¹⁶"Si, Sizi sulizas nuhwheni Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, 'en nuhts'ú whélh'a. Ndi khunek Yak'usda ba 'ilhunahuwúdulh, 'en hubudóohni ka David hits'uh haínde, 'en buts'uh haizut hoh 'ust'ah. Bundada sum tube be hóodet'en, 'i li'ust'ah!" ni Sizi. ¹⁷'Et Ndoni 'ink'ez Sizi bughu tedalh bulh, "Anih!" hutni. 'Ink'ez ndan whudits'o, 'en chah, "Anih!" hudooni. Ndán ta'óosde chah dez tóoya 'ink'ez ndi be ts'úkhuna whutoo, ndet hukwa! ninzun totsuk, hiyootnai.

Ts'iyahanah bugha 'utni

¹⁸Ndi dustl'us be nus whét'en, 'i be dustl'us dits'o, huwahli nuhwhudúsni. Ndunnah dich'oh khunek 'uyoo chah inla, ndi dune ye dzuh nuzut ndi dustl'us k'ut bugha 'uk'une'úsduguz, 'i 'o 'un chah ndi dune ye dzuh nuzut, 'i Yak'usda bugha óote'ah wule. ¹⁹'Ink'ez ndi dustl'us be nus whét'en, 'i ndunnah whulutah 'i khunek 'uk'una'itézguz, ndi be ts'úkhuna be dustl'us, njan keyah whuti whulubeshi bughu hoolah chah, 'ink'ez ndi duchun be ts'ukhuna, ndai be'ilhdzun yutele, ndi ts'iyawh Yak'usda bughu naootélchulh wule.

Khunyaz whusanátesdalh, ni Sizi

²⁰Ndun ndi 'i nuhwhudáni, 'en 'utni, "Alha 'aw 'et nilhdukw whuz de úsyalh!" 'Et ndoh honeh! NeMoodihti Sizi, whuz na'a zeh dezínyalh!
²¹NeMoodihti Sizi Gri ye unzoo, 'i ts'iyawh nohwhulh 'óot'e. 'Et ndoh honeh.